

Nepriklausoma

Lietuva

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 3. (55-ieji metai) 1995 m. SAUSIO - JANUARY 31d. * DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS * 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1.-

IVYKIŲ APŽVALGA B.N.

GROZNY MIESTO KOŠMARAS DAR NESIBAIGĘ

Po atkaklaus čečėnų gy-
nimosi, Rusijos kareiviams
vis dėlto pavyko užimti
Grozny mieste prezidentin-
į rūmą, įmetus bombas į
šio 10-ties aukštų pastato
rūsi, priversdami galų gale
gynėjus iš ten pasitraukti.

Cėčėnijos užpuolime
žuvo tūkstančiai cėčėnų,
apie trečdalis tautos -
40,000 prarado savo namus.
Žuvo daugiau kaip 1000
rusų kareivių.

Rusų politikieriai ir ke-
liatūkstaninė minia viesai
protestavo ir kritikavo
prez. Jelciną, kad nesuge-
bėjo sustabdyti karo veiks-
mų ir tartis su Cėčėnija.

Nesibaigianti Cėčė-
nijos tragedija: Rusijos
spaudos pranešimu sausio
mėn. 26 d., jos sunkioji ar-
tilerija ir kitokie sprogme-
nys vėl pasipylė į rusų
kariuomenės užimto Grozny
miesto zoną, kai cėčėnų
laisvės kovotojai dar vis
bando sulaukyti kareivius
nuo plėtimosi į priemies-
čius.

Maskvoje Rusijos Sau-
gumo Taryba paskelbė,
kad kariniai veiksmai Cė-
čėnijoje buvo "reikšmingai
atbaigti" ir pranešė, kad
įvyko pasikeitimai: gynybos
ministeris Pavel Gračov'as
ir Tautybių ministras Ni-
colaj Jegorov'as yra atleis-
ti nuo tiesioginių dabarti-
nių karinių operacijų pri-
žiūrėjimo.

Rusijos skelbiamomis
žiniomis, dar apie 2.000
cėčėnų kovoja Grozny mie-
ste. Apie 80.000 jo civilių
gyventojų neturi gana ma-
isto nei medicininės pagal-
bos.

Sausio 29 d. Rusijos
kariuomenė išvystė stipriausią
nuo praeito gruodžio
mėn. 31 d. vykdytą Grozny
bombardavimą, siekdam
išstumti cėčėnų kovotojus
iš sostinės, kurioje 1991
m. paskelbta Cėčėnijos ne-
priklausomybė.

EUROPOS SAUGUMO
ir BENDRAVIMO organiza-
cijos atstovai atvyko ste-
bėti įvykius Cėčėnijoje
ir Šiaurinėje Osetijoje,
turėjo progos apklausti
cėčėnus belaisvius ir rusų
karius.

Prez. Dudajev'as tele-
foniniame pasikalbėjime
pareiškė, kad jis nori
asmeniškai susitikti su
Rusijos min.p-ku Viktor
Černomyrdin'u. Pakartoti-
nai paskė, jog šis karas

galėtu plėstis toliau, sie-
kiant pačią Rusiją.

KAS BUS TARPININKAIS CėČENIJOS KONFLIKTE?

Sausio mėn. 11 d. buv.
Ukrainos prezidentas Leo-
nid Kravčuk'as pasakė žur-
nalistams, kad cėčėnų tau-
tinė koordinacinė taryba -
Maslaat - ji pakvietė
padėti išspręsti ginkluotą
konfliktą Cėčėnijoje.

Jis buvo pakviestas
tarpininkauti kartu su buv.
JAV prez. Jimmy Carter'iu
ir žymiu kazachų rašytoju
Olzas Suelimenov'u.

L.Kravčuk'as pareiškė,
kad įvykiai Cėčėnijoje nėra
atsitiktiniai: "Tai tikras
naujos Rusijos politikos
įgyvendinimas: suvienytos ir
nedalomos ekspansinės Rusi-
jos atkūrimas".

O konfliktą Cėčėnijoje
jis pavadino Rusijos vado-
vybės ir jos politikos pra-
laimėjimu.

Ukrainos Parlamento
narys Mychailo Ratušny,
priklausęs Ukrainiečių Tau-
tinių Kongresui, grįžęs
iš netoli Grozny esančio
miestelio Šali, pasakė,
kad rusai naikina cėčėnų
tautą, ir tokie įvykiai pri-
ves Rusiją prie žlugimo.

Jis taip pat pažymėjo,
kad Cėčėnijos vadovybė
nėra prašiusi kitų tautų
dalyvavimo ginkluotame
pasipriešinime, nors pavie-
nių savanorių, kovojančių
kartu su cėčėnais yra ir
ukrainiečių. Tuo tarpu Ru-
sijos "Majak" Radijo stotis
paskelbė klaidinančią žinią,
jog ukrainiečiai ultranacio-
nalistai kovoja prez.Duda-
jev'o pusėje. Ukrainos Už-
sienio Reikalų Ministerija
pareikalavo tą žinią paneig-
ti.

105 Ukrainos Parlamen-
to nariai pasirašė protestą
dėl įvykių Cėčėnijoje ir
kreipimąsi Jungtinių Tautų
Generalinei Asamblėjai,
kad ji peržiūrėtų padėtį
Cėčėnijoje.

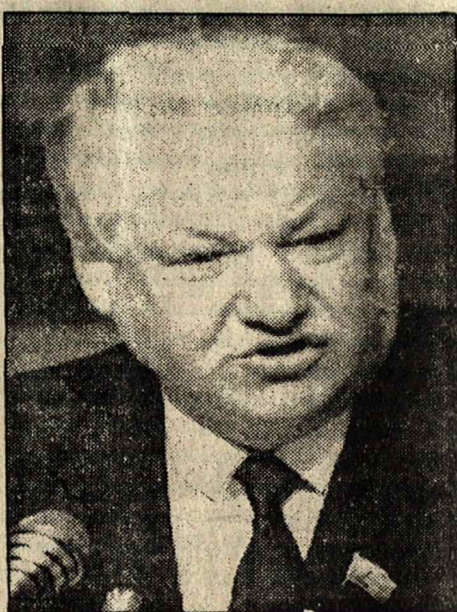
BALTIJOS IR SKANDINA- VIJOS PARLAMENTARAI RŪPINASI CėČENIJĄ

Lietuvos Seimo Geros
Valios Misijos nariai- Ro-
mualda Hofertienė ir Ro-
mualdas Ozolas sausio 9
d. buvo išvykę į Maskvą
susitikti su Rusijos Dėmos
deputatais. Jie pareiškė,
kad bus tariamasi dėl gali-
mų Baltijos ir Skandinavij-
jos šalių parlamentarų su-
sitikimo Cėčėnijos klausiu-
mu. Jei pavyktų, sakė R.O-
zolas, Geros Valios Misija
galėtų veikti pagal savo
tiesioginę paskirtį- būti
derybų tarpininke.

Iki dabar ši Misija rūpi-
nosi labdaros pristatymu
i Cėčėniją.

KEISTAS PREZ. JELCIN'O ELGESYS

Neapgalvoti Rusijos
karo veiksmai Cėčėnijoje
pagilino politinę įtampą
pačioje Rusijoje (ne visi
pritare Cėčėnijos bombar-
davimui), padaugino para-

Prez. Boris Jelcin'as

noiškų gandų skleidimą,
rublio vertę sumenkino
santykiu su JAV doleriu
iki 4.000:1.

Didžiausia mįslė- prez.
Jelcin'o elgesys. Sausio
26 d. jis pasigyrė, kad
asmeniškai sekęs presiden-
tines "juodosios dėžės"
pagalba šiaurinės Norvegij-
jos paleistos raketos trajek-
toriją ir davė suprasti,
jog tai buvo Vakarų vals-
tybių bandymas iširti Ru-
sijos gynybos sistemos pa-
kankamumą... Norvegijos
vyriausybė griežtai paneigė
tokias prielaidas, patvirtin-
dama, kad raketa buvo
paleista šiaurės pašvaisčių
tyrimams. (Raketa nukrito
apie 1.600 km nuotolyje
nuo Maskvos, Spitsber-
gen'e. Susirupinimas Rusi-
jos prezidento sveikata
pasireiškė ir NATO darbuo-
tojų tarpe /ir JAV-se -
Pentagone).

Demokratinio elito tar-
pe didžiausia baimė kelia
galimybė, kad Kremliaus
"kietoji grupė" įvairiomis
priemonėmis privertė prez.
Jelcin'ą imtis karo su Cė-
čėnija, kad paskui galėtų
įvesti totalitarinį režimą.
Kiti baiminasi, kad B.Jel-
cin'o liberalieji oponentai
dėl to karo gali būti ne-
trukus suimti.

Zymus Žmogaus Teisių
gynėjas Sergej A.Kovaliov'-
as, lankęsis Grozny mieste,
viešai nepritare Rusijos
elgesiui, manoma jau į-
trauktas į "juoduosius"
sąrašus.

Iki dabar tikrai Rusijos
kietieji ultra-nacionalistai
teisiojiniai apkaltino Jel-
cin'ą alkoholizmu. Tačiau,
sausio 27 d. vienas plačiaus-
iai skaitomų laikraščių
GOLOS atvirai svarstė
prez.Jelcin'o sveikatos
stovį. Citavo Televizijos
Naujienų programos prane-
šėją Andrej Kauliov'a, ku-
ris pasakė, kad prez.Jelci-
n'as serga kažkuo panašiu
į smegenų kraujotakos sklė-
rozę. Jis kartais užminga
vidury darbo dienos, už-
miršta žodžius ir nepajėgia
pats padaryti sprendimų.

Taip gera gyventi, at-
rodo, vėdros globoje... Ir
gal tai viena priemonių,
naudotų terorizuojant ir
patį Jelcin'ą?

• Kanados vyriausybė at-
einančių savaitių bėgyje
sūrengs visą eilę paaiškinim-
ų, ką tikrai reiškia są-
moningai neaiškiai pristato-
mas Québec'o provincijos
premjero Jacques Parizeau
referendumo paskelbimas
ši pavasari.

Kanados min. pirm. Jean
Chrétien kritikavo Québe-
c'o separatistus, jų 1645
žodžius turinti tekstą, ku-
riame sakoma, kad Québe-
c'as skelbiamas esantis
suverenus, ir toliau palai-
kantis ryšius su Kanada.
Skelbiama, kad būsianti
dviguba pilietybė, tas pats
piniginis vienetas (t.y. Ka-
nados doleris), ir ekonomi-
nė sąjunga. Ši referendu-
mą J. Parizeau numato
paskelbti po to, kai jis
bus priimtas Québec'o
"National Assembly".

J. Chrétien pabrėžė, kad
separatistų tikslas Qué-
bec'o provinciją atskirti
nuo Kanados (o ne "suve-
renumas", tikrai bijo tie-
siai pavartoti tikrąjį žodį -
atskyrimas. Todėl federa-
linė vyriausybė nenumato
jokių konstitucinių pasiū-
lymų dėl referendumo. J.
Parizeau nepasiūlo jokių
kitų galimybių, jis nori,
kad mes pritartume ir
balsuotume už Québec'o
atsiskyrimą, ir mes salome
-"ne" - pareiškė min. pirm.
J. Chrétien. Jis nėra prie-
šingas kai kuriems pakei-
timams, kurie nebūtinai
priklauso nuo konstitucijos.
Tačiau jis nori tokio spren-
dimo, kuris būtų tinkamas
visam kraštui ir įgyvendi-
namas.

• Kanadiečiai padeda nu-
kentėjusiems nuo katastro-
fiško žemės drebėjimo
Japonijoje, Kobe mieste
ir apylinkėse, kur apie
300.000 žmonių prarado
pastoges ir keletą tūkstan-
čių gyvybes.

Kanados ambasadoriaus
D.Campbell šeima su ke-
liolika tuzinų talkininkų
dirba prie 35 struktūrų,
atgabentų iš Calgary mies-
to. Kiekviena jų gali pri-
glausti apie 700 žmonių.
Kai kurios sekcijos bus
skiriamos lauko ligoninei
tūkstančiams sužeistųjų.

Žemės drebėjimas buvo
7.2 Richter'io skalėje, su-
naikindamas ar stipriai
sužalodamas kelius ir apie
88.000 pastatų.

ŠVEDAI ATIDARO RYGOS EKONOMIKOS MOKYKLĄ ŠIMTUI GERIAUSIŲ BALTIJOS VALSTYBIŲ STUDENTŲ

1995 m. sausio 10 d.
Vilniuje lankėsi Stokholmo
Aukštosios Ekonomikos mo-
kyklos Rygoje direktorius
- Erichas Vahlne.

Ši mokykla Rygoje buvo
įkurta pernai Švedijos vy-
riausybės iniciatyva. Jos
įkūrimui skirta 100 mil.
sveidiškų kronų dešimčiai
metų. "Soroso" fondas pa-
skyrė 2 mil. dolerių ir
vienas iš mokyklos rėmėjų
- "Volvo" prekyba.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS PRANEŠA APIE PAJAMŲ PASKIRSTYMĄ

Dėmesio!

Kanados Lietuvių Fondo Valdyba praneša, kad paja-
mos iš 1994 m. investavimų neužilgo bus skirstomos pa-
gal naujas užpildytas anketas. Praeityje yra buvę atvejų,
kad kai kas šių taisyklių nesilaikė. Išpėju, kad prašymas
be anketos nebus svarstomas.

Anketą galima gauti: Fondo raštinėje, Lietuvių Namų
raštinėje, KL Bendruomenės raštinėje ir paštu, rašant į
Fondo raštinę, prašant anketos.

Užpildyta anketa privalo pasiekti Fondo raštinę ne vė-
liau kaip 1995 m. kovo mėn. 4 d. Pavėlavusios anketos
nebus svarstomos.

Tuo pačiu galima prašyti anketos stipendijoms. Šios sti-
pendijų anketos privalo pasiekti raštinę ne vėliau kaip
s.m. gegužės mėn. 15 d.

Reikalų Vedėjas

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMAS KVIEČIA Į ŽIEMOS FESTIVALĮ

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga ir Kanados
Lietuvių Bendruomenės OTTAWOS A-kės Valdyba kviečia
lietuviškąjį jaunimą į Ottawos "WINTERLUDE" Festivalį,
vykstantį š.m.vasario mėn. 10,11 ir 12 d.d.

Programa: čiuožimas ant RIDEAU Kanalo; KLB
Ottawos A-kės VASARIO 16-tosios minėjimas ir "SUTAR-
TINĖS" koncertas; linksmavakariai- penktadienį ir šeš-
tadienį.

Papildomas informacijas suteiks Juozas Radžius
tel: 613-231-2339 (namų) arb. 613-954-3324 (darbo).

Šiomet mokykla priims
100 studentų iš trijų Bal-
tijos valstybių. Pagrindinės
mokykloje dėstomos discipli-
nos - auditas, bankininkas-
vimas, finansai, marketin-
gas, tarptautinis verslas,
strategija, vadovavimo psi-
chologija (human resours
management), ekonomika
(mikro ir makro), pasaulinė
ekonomika, verslo įstaty-
mai, ekonomikos statistika.
Be to, švedai mokys, kaip
pradėti savo verslą ir kaip
jį plėsti.

Puikų pastatą mokyklai
Rygos centre suteikė Lat-
vijos Vyriausybė. Latviai
kompensuos ir studentų
pragyvenimo išlaidas. Moks-
las truks dvejus metus.
Dauguma mokyklos dėstyto-
jų - švedai, tačiau pasam-
dyti ir keli jauni latviai ir
amerikiečiai. Jie norėtų pa-
samdyti ir kelis jaunus lie-
tuvius ir estus.

Pokalbiuose su Švietimo
ministerijos pareigūnais
J.E. Vahle tarėsi, kokias
stipendijas gali skirti Lietu-
vos Vyriausybė mūsų stu-
dentams. Mokslas visų
trijų Baltijos šalių pilie-
čiams bus nemokamas.
Pati Rygos ekonomikos
mokykla geriausiems stu-
dentams mokės stipendijas
- po 30 latų (apie 60 dol.)
per mėnesį. Be to, studen-
tai gyvens bendrabučiuose-
visas išlaidas kompensuos
Latvijos Vyriausybė.

Visi studentai anketose
turės nurodyti savo išsila-
vinimą, darbą, apdovanoji-
mus, gautus mokslo, muzi-
kos ir sporto srityse. Kan-
didatai turi būti baigę vidu-
rinę mokyklą. Visi testai ir
pokalbiai vyks Vilniuje.

Taip pat bus patikrintos
matematikos ir anglų kal-

bos žinios ir pravestas in-
telekto testas.

Stoti į mokyklą galės
tik Lietuvos piliečiai ir tu-
rintys nuolatinį leidimą čia
gyventi.

Pamokos truks nuo ryto
iki penktos valandos vaka-
ro. Po to reikės dar kelias
valandas dirbti savarankiš-
kai.

Baigusiems mokyklą stu-
dentams bus suteikiamas
visame pasaulyje pripažin-
tas bakalauro laipsnis.

• Vokietijos Drezdeno
Bankas pranešė, kad pla-
nuoja atidaryti savo biurą
šiomet Lietuvoje.

• Estijos ekonominės re-
formos buvo labai teigia-
mai įvertintos Tarptautinio
Finansinio Fondo (In-
ternational Money Fund) ir
sausio 9 d. nusprendė su-
teikti antrąją, apie 16.9
milijonų dolerių, paskolą.
Estija užsitarnavo pagy-
rimą už sugebėjimą stabi-
lizuoti ekonomiką, nes in-
fliacija nukrito, o gamyba
pakilo 5% 1994 metais.

Naujoji paskola bus pra-
vesta per Estijos komer-
cinius bankus. Už paskolas
imama 5.5% ir komerci-
niam bankams leidžiama
skolinti sumas iki 10%,
pagal susitarimą.

Estija, kaip pastebi IMF
rūpinasi tikrinimu, kaip
efektingai buvo panaudota
pirmoji paskola.

• MONTREALIO miestas
yra pirmųjų 10-ties miestų
eileje pasaulyje, kuriame
gyvenimo lygis įvairiais at-
zvilgiais yra aukštas.

Šveicarijoje -Ženevoje
buvo ištirta 118 miestų
pagal 42 gyvenimo lygiui

/nukelta į 2 psl...../

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

/.....atkelta iš 1 psl./

skirtus punktus, svarbiausia atsizvelgiant į politinę ir socialinę aplinką, saugumą, kultūrą, sveikatos reikalus ir švietimą.

Ženeva yra pirmoje vietoje, II-je - Kanados Vancouver'is, po to Austrijos Viena, Kanados Toronto, ir Luxenburg'as. Paskutinėse vietose - Maskva, Kijevas.

Lietuvoje

B.N.

DAR VIS KABINĖJASI

Neteisingas informacijos bando skleisti kai kurie Rusijos pareigūnai, esą Čečėnijoje kariauja ir Lietuvos specialus batalionas. Šią žinią griežtai pasmerkė įprastinėje pirmadieninėje Lietuvos Televizijos programoje prez. Algirdas Brazauskas. Taip pat griežtai paneigė skleidžiamą gandą, jog Čečėnijoje ir net Rusijoje, esą, lietuviai vykdo šnipinėją ir žvalgybą.

Prez.Brazauskas pasakė, jog problema turi būti sprendžiama tikrai taikiomis priemonėmis ir kad: "Tenka apgailestauti, kad Lietuva norą suteikti humanitarinę pagalbą karinio konflikto aukoms Čečėnijoje, atsakoma prasiimanymais, kurie trukdo plėtoti draugiškus santykius."

• Lietuvos gydytojas Andriejus Slavuckis atstovaus Belgijos skyriui: "Gydytojais be rubežių" organizacijai. Jis iš Vilniaus, sausio 7 d. išvyko traukiniu į Čečėniją, veždamasis 10 tonų reikmenų išviešintiems Čečėnijos kovų žmonėms.

Dr. A. Slavuckis dieną prieš išvykdamas dar nebuvo gavęs Rusijos vyriausybės darbuotojų leidimo skristi į Grozny miestą, todėl buvo priverstas keliauti traukiniu.

Laikydamasis "Gydytojais be rubežių" organizacijos nuostatų, jis patvirtino savo nepolitinę, bet grynai humanitarinio pobūdžio veiklą. Jis keliauja su padėjėjais, kelionėje užtruks keletą savaičių.

• Lietuva perdavė 4 KGB dokumentus Lenkijai.

Vilniuje 1944-47 m. Sovietų slaptoji policija buvo susaudžiusi 4 lenkus. Lietuvos ambasadorius Lenkijai - Antanas Valionis - įteikė dokumentus Lenkijos Valstybinės komisijos, nagrinėjančios nusikaltimus prieš lenkų tautą, pirminkui Ryszard Walczak'ui. Perdavimo ceremonija vyko š.m. sausio mėn. 6 d.

• Praeitais metais Lietuvos Valstybinis Saugumo departamentas buvo suradęs masinį KGB aukų kapą Vilniaus centrinėje vietoje.

Kol kas identifikuoti

1000 aukų. Lietuvos Saugumo Tarnyba taip pat nustatė, kad 773 žmonės, jų tarpe 52 lenkai buvo nužudyti KGB kalėjime Vilniuje 1944-47 metų laikotarpyje.

DAR VIENAS SMŪGIS LIETUVOS GYDYTOJAMS

Iš Lietuvos, ne tik iš Vilniaus gydytojų, atrodo, atimama Lietuvos medicinos biblioteka. Dar vienas smūgis medikams, dirbantiems šaltose patalpose, be reikalingų vaistų ir priemonių, nezinantiems, kada gaus atlyginimą, mažesni už energetikos sistemoje dirbančių valytojų. Ko siekiama, taip naikinant mediciną Lietuvoje? Kieno problemas išspręs tas neišvaizdus pastatas Kaštonų gatvėje?

Gydytojų Lietuvoje daug bet ne visi jie geri, kaip beje, ir kitų sričių specialistai. Yra tokių, kurie (gal ne visada dėl savo kaltės) sugeba tik išmatuoti kraujo spaudimą, diagnozuoti plaučių uždegimą, kartais infarktą ir gali pasiūsti ligonį pas geresnius specialistus. Jie mažai skaito. Bet yra ir tikrų gydytojų, pasiaukojusių, galvojančių, neskaiciuojančių darbo valandų (ir ne tik privačiose medicinos įstaigose). Jie nuolat jaučia, kad trūksta žinių, o galimybių nusipirkti naują literatūrą ar užsiimti prenumeruoti periodiką neturi. Vienintelis išsigelbėjimas - biblioteka. Kontrolierių išvados, kad biblioteką lanko mažai žmonių, ir dėl to ji nelabai reikalinga - klaidingos. Daugelyje Vilniaus medicinos įstaigų yra Lietuvos medicinos bibliotekos filialai, kurių darbščios darbuotojos aprūpina savo skaitytojus pageidaujama literatūra, atsiveždamos iš centro.

Lietuvos medicinoje veikia užburtas ratas - sunkios darbo ir buitės sąlygos dūnepakerta sparnų tik didžiausiems entuziastams. Dauguma gi nuleidžia rankas ir palieka viską likimo valiai, dirba mechanškai, kaip prastas stalius prie varstoto. Medicinos lygis blogėja. Visuomenė teisėtai nepatenkinta - kalti gydytojai. Nenuostabu, kad matydami tokią perspektyvą, kai kurie jauni gydytojai, net patekę į rezidentūrą, meta ją ir ieško pelningesnių užsiėmimų, pvz., prekiauja automašinomis. Geriausiai per didžiausias pastangas stengiasi patekti į užsienį ir ten pasilikti. Medicinos lygio blogėjimas neišvengiamas, jokių paskatinių nėra, perspektyvų nesimato. Bibliotekos uždarymas dar kartą parodo, kokia neprioritetinė tai sritis Lietuvoje.

"Laboratorija- šventa būveinė, kurioje žmonija auga, stiprėja ir darosi geresnė" - sakė didysis L.

Lenkijos kareiviai neša vainiką Auschwitzo aukoms paminėti. Toliau matomas prez. J. Valensa ir Nobelio prem. laimėtojas E. Wiesel.

NACIU VYKDYTO HOLOKAUSTO 50-METIS

Prieš 50 metų rusų kareiviai, atsiviję Hitlerio kariuomenę iki Oswiecim, AUSCHWITZ'o, atidare vartus į laisvę dar išlikusiems, mirčiais pasmerktiems, išbadėjusiems, daugiausia žydų tautybės kalinams, nespėjus hitlerininkams juos sunaikinti krematoriumuose.

Spauda ir televizija prisimena išsamiai šią sukaktį. Nežmoniškumo ar išsigimimo liudijimai kartojami su viltimi, kad tokie veiksmai nepasikartotų. Išsigimimo ir nepasąkomo

žiaurumo sistema, apėmusi dar platesnes mases, buvo ir komunizmo vykdytojų Stalino, Lenino ir kitų. Liudijimai pasauliniu mastu dar laukia savo eilės. Irgiviliantis, kad tokie dalykai nepasikartotų...

Žmonijos dalis, atrodo, yra apsigūsi nepagydoma liga: smurtas, žiaurumai tebevykdomi toje pačioje Europoje, vykdomi ir kituose kontinentuose. Dar vis atsiranda tvirtinančių, kad Holokausto niekada nėra buvę... Kaip ir kad komunizmo sistema- pati "geriausia pasaulyje".. Su nusistebėjimu ir

Pasteras. Tai labai tinka bibliotekoms. Šventos būveinės, kaip bet kurio švento daikto, nevalia liesti šaltomis rankomis ir jos likimą spręsti šalta širdimi. Tokių sprendimų vaisiai kartūs iš pradžių tiems, kuriuos tai liečia, o bėgant laikui, ir patiems sprendėjams, šiuo atveju - naikinantiesiems mokslinę mediciną Lietuvoje, humaniškiausią specialybę, be kurios neišsivers jokia visuomenė.

Prof. Laima Gričiūtė (iš LIETUVOS AIDAS, nr.7)

NAUJAMETIS SIURPRIZAS PANEVŽIO IŽYMYBĖMS:

Du mėnesiai už grotų.

1994 m. gruodžio 28-osios vakare apie 22 val. Vilniaus kelių policijos patruliai sulaukė 8 vyrus važiuojančius iš Panevėžio dviem automobiliais. Tikrinant automobilius, rastas neįregistruotas medžioklinis šautuvas, dujiniai pistoletai, "Winchester" tipo šautuvas. Sulaukytieji buvo nuvežti į komisariatą, nušauti, kas jie tokie. Buvo skubiai sudaryta operatyvinė grupė, kuri pradėjo tirti, kokių tikslų į Vilnių atvyko sulaukytieji asmenys. Darbas užvirė ne juokais, nes kai kurie sulaukytieji - policijai gerai žinomos asmenybės. Vienas jų pasirodė besąs garsus V. Tuzovas, pravarde "Psichas". Kitas - R. Kavaliauskas, pravarde "Kovioras". Kitų pavardės redakcijai žinomos, tačiau, anot vieno policijos pareigūno, prašiusio neskelbti pavardės, tai dar "žali naujokai nusikaltėlių pasaulyje". LA žiniomis, sulaukytieji priklauso gerai Lietuvoje žinomoms "tulpinių" bei "šmikinių" gaujoms.

V. Tuzovas bei R. Kavaliauskas 1994 m. liepos mėnesio viduryje buvo teisiami už įvykdytą ginkluotą apiplėšimą Panevėžyje. ... Atsiradus konkurencijai įtakų sferose, gaujų nariai bandė ieškoti kompromisų, bet, regis, susitariti nepavyko. Jų pastangas sužlugdė keli įvykiai Panevėžyje.

Policija šiuo metu bando išsiaiškinti, ar tai nėra susiję su nesantaika tarp gaujų: gruodžio 18 d. Panevėžyje, Ramygalos g., buvo susprogdintas automobilis "Toyota", kuriuo važiojo A. Stundžius. Praėjus keletai valandų po įvykio, į policiją atvyko V. Tuzovas ir R. Kavaliauskas, kurie pareiškė, kad su šiuo sprogimu jie nesusiję. Dieną prieš sprogimą, t.y. gruodžio 19, Panevėžyje buvo nuteisti penki "šmikinių" gaujos nariai. Tai buvo rimtas smūgis šiai gaujai. O gruodžio 22 d. prie viešbučio "Panevėžys" buvo sužeistas V. Dudėla, kuris laviravo tarp "tulpinių" ir "šmikinių". Policijos pareigūnų manymu, jis sužeistas "Winchester" tipo šautuvu arba nupjautavamzdžiu. Visi šie įvykiai kol kas nebuvo siejami vienas su kitu, bet sulaukytieji Vilniuje pareigūnams pateikė siurprizą: vieni priklauso "tulpiniams", kiti "šmikiniams". Taigi, galima manyti, kad dvi gaujos susijungė į vieną.

Operatyvinė grupė atliko kratas Panevėžyje ir surinko pakankamai įrodymų, todėl Naujųjų Metų išvakarėse pareigūnai sulaukytiesiems irgi pateikė siurprizą - jie sulaukyti remiantis Prevencinio sulaukymo įstatymu ir artimiausius du mėnesius praleis už grotų.

Edmundas Grinys (iš Lietuvos Aidas, nr. 256)

KAI PRIVATIZUOJA TUALETUS!

UKMERGĖS miesto meras Rimantas Kanapeckas vieną dieną pranešė malonią žinią - atperkamas privatizuotas miesto tualetas. Kalėdoms jis jau veiksias.

Trijų Karalių dieną apsilankius parke, kur išikūrus vienintelis miesto viešasis tualetas, atrastos užrakintos geležinės durys, ant laiptelių pilna šiukšlių. Tačiau šis tualetas jau nupirktas už 26 tūkstančius litų. Tik paslaugų ukmergiškiams tereikia.

liūdesiu iš naujo prisimename Auschwitz'ą, vieną pagrindinių susidorojimo su žmonėmis hitlerinių lagerių, kur žuvo daugiau kaip milijonas kalinių.

Lenkijos prez.L.Valensa, dalyvaudamas 50 m.minėjimo iškilnėse, pasakė: "Nuotolis, kurį mes dabar praėjome nuo ženklo: "Darbas mus išlaisvina" iki mūrinių barakų, kur buvo laikomi lenkų belaisviai prieš juos sušaudant, ir iki mirties namų- yra simboliška kelionė. Tai kelias, žymintis didžiulės kančias daugelio tautų, bet ypatingai - žydų".

Kairėje parko pusėje veikia kavinė "Parkas". Paklausus pardavėjų, ar jų kavinėje yra tualetas, paaiškino, kad ir čia tualetas nėra, o kavinės lankytojai eina kiek toliau į kitą restoraną. Besikalbant į kavinę užsuko du vaikučiai ir padavėja davė jiems duonos. Prisivijau vaikus, paklausiau, ar dažnai jie čia užkandžiauja.

- Kasdien. Tetos mums ir duonos ir bulkos duoda. Miesto tualetas, pasirodo bus mokamas. Kaina, sakė meras, bus simbolinė.

Norint atidaryti šią jau pagarsėjusią įstaigą, teks ilgokai valyti pėdsakus tu, kurie jau nuo Kalėdų, patikėję pranešimu, čia lankėsi.

Už ką sumokėta net 26,000 litų? Tikriausiai dėl to, kad įrengimai civilizuoti (?), t.y. ne vien tik dvokiančios duobės su laipteliais atsistoti virš jos... O, pažanga ir "vakarietišumas"...

Loreta Jastramskienė (iš LIETUVOS AIDAS, nr.7)

ČEKIJOS PREZIDENTO KNYGA LIETUVOJE

"Ką išgali žmogus"- Čekijos prez. Vaclav Havelio knyga, išversta į lietuvių kalbą, pasirodė knygų lentynose Lietuvoje. Kiekvienas Parlamento narys, anot Č.Juršėno, gausiąs dovanų po 1 egzempliorių.

BŪTINGĖS TERMINALĄ STATYS SAVA AKCINĖ BENDROVĖ

Isteigta Lietuvos akcinė bendrovė, kuri projektuos ir statys Būtingės naftos terminalą. 87% bendrovės akcijų priklausys Mažeikių "Naftai", 2% - Lietuvos akciniam inovaciniam bankui, 5% - Klaipėdos valstybinei naftos įmonei, 5% Biržų "Naftotiekiui" ir 1% Palangos savivaldybei.

Derybos su užsienio kompanijomis nutrūko, nes visos norėjo gauti bendrovės kontrolinį akcijų paketą.

ESTIJOJE:

• Š.m. kovo mėn. 5 d. Estijoje vyks Parlamento rinkimai. Dešiniųjų sparnui priklausio daugiausia respublikonai ir konservatoriai tikisi gausią bent 12 vietų naujame parlamente.

Šalia dešiniųjų, Reformos partija, Tėvynės Sąjunga, Estijos Nacionalinė Nepriklausomybės partija, spėjama, taip pat bus išrinkti į Parlamentą. Užsiregistravo 7 priešrinkiminės koalicijos iki nustatytos datos - sausio 9 d.

Dar bent 7-ios partijos pareiškė dalyvausiančios rinkimuose atskirai.

Estijos konstitucija, priimta referendume 1992 m. skiria 101 vietą Parlamentui, kuris renkamas kas 4 metai, pirmąjį kovo mėnesio sekmadienį.

Priimtojo Parlamento terminas buvo sutrumpintas į 3 metus, kad būtų galima ne piliečiams natūralizuotis ir būti atstovaujamiems parlamentiniame procese vieneriais metais anksčiau, negu paprastai.

• Estijos prez. Lennart Meri paskyrė Toivo Tasa Estijos ambasadorium Austrijai, Slovakijai, Slovėnijai, Šveicarijai, Čekijos respublikai ir Vengrijai.

Ambasadorius gyvens Vienoje. Jis yra gerai žinomas vertėjas vokiečių literatūros į estų kalbą. Paskutiniu metu jis buvo vyr. redaktorius mėnesinio literatūros ir meno žurnalo "Vikerkaar".

LATVIJOJE:

• Latvijos kariuomenė kreipėsi į visuomenę, kad paaukotų drabužių Čečėnijos žmonėms. Visa tai bus pergabenta į Čečėniją per Lietuvą.

• Žemiausia infliacija, pasirodo, esanti Latvijos Respublikoje, palyginant su Lietuva ir Estija. Skelbiami spaudose duomenys, lyginant su 1993 m. procentais skliausteliuose: Lietuva 45.1 (189); Estija 41.7 (-35); Latvija 26.3 (34).

• EUROPOS TARYBOS Parlamentinės Asamblėjos pirm. M.A. Martinez susitiko su Latvijos Užsienio reikalų min. Valdis Birkaivs š.m. sausio mėn. 10 d. Rygoje.

Jo pareiškimu, Latvija pilnai atitinka demokratinės valstybės kriterijams tiek politinėse diskusijose, tiek suteikiant galimybes išreikšti įvairias nuomones.

Tapusi pilnateise Europos Tarybos nare, Latvija gaus pagalbos sudarant ryšius su Europos institucijomis. Įdomi pastaba, kad tuo pačiu Latvijai tikriausiai bus padedama pravedant natūralizacijos įstatymus nepiliečiams. M.A. Martinez pasisakė teigiamai įvertinęs Latvijos pilietybės įstatymą.

Latvijos Parlamento Užsienio reikalų komisijos nariai pareiškė M.A. Martinez'ui, kad jų nuomone, Europos struktūros nepakankamai reagavo į Žmogaus Teisės pažeidimus Čečėnijoje.

Į tai pirm. M.A. Martinez pasisakė, kad galimas Rusijos priėmimas į Europos Tarybą, suteiktų didesnes galimybes paveikti jos elgesį ryšium su Žmogaus Teisėmis.

UKRAINA RUOŠIASI ĮVESTI SAVĄ VALIUTĄ

Tikroji Ukrainos valstybinė valiuta- grivena- bus įvesta šiais metais. Anot Ukrainos min.p-k pavaduotojo Viktor Pinzenko'o, kuris vadovaus komisijai sudaryti išsamų valiutos reformos planą, - piliečių santaupos nedingsiančios.

Vakarų patarėjai, dirbantys Ukrainoje, pabrėžė, kad naujos valiutos negalima įvesti tol, kol nebus panaikinta kainų kontrolė ir sustabdyta infliacija.

MIRĖ EVANGELIKŲ - LIUTERONŲ VYSKUPAS KALVANAS

Sausio mėn. 15 d., eidamas 81-uosius metus, mirė vysk. Jonas Viktoras Kalvanas.

J.V.Kalvanas buvo gimęs 1914 m., balandžio mėn. 24 d., kuršių šeimoje Biržų apskr., Nemunėlio Radviliškio valsčiuje. Ten baigė Biržų gimnaziją, trejis metus - iki 1936 m. studijavo Evangelikų Teologijos Fakultete Vytauto Didžiojo Universitete Kaune, o jį uždarius, trejis metus tęsė mokslą Latvijos Universitete ir gavo teologijos licenciato laipsnį.

1940 m. Tauragėje J.V.Kalvanas buvo paskirtas kunigu ir visą laiką iki dabar ten gyveno ir laikė pamaldas.

Jo pastangų dėka 1968 m. Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčia tapo Pasaulinės Liuteronų Sąjungos nare. 1970 m. įvykusiame sinode jis buvo išrinktas Konsistorijos pirmininku, už metų senjorą, o 1976 m. išrinktas ir išventintas vyskupų-Konsistorijos pirmininku.

J.V.Kalvanas pasižymėjo svarbiais darbais ir spaudoje. Ruošė ir leido Giesmių

Nuotraukoje: 1994 m. vasarą vysk. Jonas Kalvanas su sūnumi kunigu ir kun. Aušra, kartu su konfirmantais prie Tauragės Evangelikų Liuteronų bažnyčios. Toliau - vysk. J. Kalvanas Tauragėje.

ir Maldų knygeles, 1983 m. paruošė ir išleido Martyno Liuterio "Mažąjį Katekizmą", 1990 m. atkūrė evangelikų bažnyčioms skirtą laikraštį "Lietuvos Evangelikų Kelias", rašė įvairius apžvalginius straipsnius teologinėmis temomis užsienio spaudoje.

J.V.Kalvanas su žmona Marta išaugino ir išmoksino 6 vaikus. Du iš jų turi studijinį daktaro laipsnį.

Vysk. Jonas Kalvanas palaidotas sausio mėn. 18

d., Joniškės kapinėse, prie Tauragės.

Tauragės evangelikų liuteronų Martyno Mažvydo bažnyčioje į laido tuves buvo atvykę kunigai iš Latvijos, Estijos, Vokietijos ir iš Vasario 16 Gimnazijos Tamara Šmitienė. Dalyvavo 2 Tauragės katalikų kunigai, iš viso 28 kunigai. Specialios pamaldos vyko 2 valandas, pagerbiant šį nusipelnusį dvasininką ir patriotą.

Išnešus jo karstą, buvo apeita 3 kartus aplink

bažnyčią, lydint visiems kunigams ir šeimos nariams.

Su Velioniu atsiveikinti buvo susirinkę labai daug žmonių, atvykusių iš toliau autobusais ir automobiliais. Visur stovėjo policija ir greitosios pagalbos mašina. C. Juršėnas buvo atvykęs lydimas savo apsaugos ir dalyvavo laido tuvėse, o išvakarėse buvo budynėse. Kapinėse Vyskupo sunui, irgi kunigui, buvo i teikta vyskupo lazda, kurią jam buvo padovanoję užsienio

vyskupai.

Užuojautos telegramais, atsuntė Lietuvos vyriausybė, šeima gavo daug telegramų, su užuojautos pareiš-

kimais, o dalyviai apvertė, kaip viename laiške rašoma žmogui, kuris buvo ištikimas Dievui ir Tautai.

RAŠO IŠ LIETUVOS:

Tokia nomenklatūrinė teisybė

Prieš Kalėdas gavome daug laiškų iš Lietuvos. Jie pilni sveikinimų, linkėjimų, bet taip pat ir nusiškundimų dėl didelės vasaros sausras, nes su rūpesčiu ir viltimi sodintos daržovės neužderėjo. Bet kas liūdniausia - didelis nepasitenkinimas valdžios ištatymais, paneigiančiais žmonių teisę į išlikusį nekilnojimą turta. Štai keletas pavyzdžių, iš kurių galima matyti su kokiais sunkumais žmonės Lietuvoje susiduria, stengdamiesi atgauti jiems teisiškai priklausančią asmeninį turta. Laiške viena giminaite rašo:

"Mano reikalai su atgautu namu, taip kaip tai bobai su parseliu: neturėjo bėdos, tai išigijo parselį. Šiomet gavau padoresnius nuomininkus, kurie žimos mėnesiais mokės už viso namo apšildymą (vieno mėnesio apšildymo išlaidos - trys mano mėnesinės pensijos). Atrodo, būtų galima gyventi. Bet - bėdos su likusio sklypo atgavimu. Mat, man jau atgavus namą, valdžia dalį mano sklypo perleido kaimynui namo statybai. Miesto savivaldybė pakėliau tiukšmą, o ji - "tarkitės su kaimynu". Po daugybės įvairių incidentų su kaimynu, savivaldybė patarė kreiptis į teisumą. Pradėjau ieškoti advokato, bet mūsų mieste nėra vienas advokatas nenorėjo atstovauti mano bylai. Mat mano kaimynas čia yra "reikalingas žmogus": visais laikais buvęs prie valdžios, o dabar - deputatas ir turtingas. Todėl advokatą turėjau atsisąbenti iš Vilniaus, ir jau keturi mėnesiai kai bylinėjames. Gruodžio viduryje turėjo įvykti teismas, bet dėl atsakovo "ligos" teismą atidėjo iki sausio 16 dienos. Vyksta nervų karas. Kuo jis baigsis ir kada, pamatysime sekanciais metais, o jei ne - tai dar sekanciais. Tokios betvarės, kokia dabar yra Lietuvoje, nebuvo net sovietmečiu. Niekam nelinkėčiau turėti reikalų su valdiškom ištaigom ar ieškoti teisybės".

Panašiom problemom skundžiasi ir kitas giminaitis: "Ši rudeni keletą kartų

važiuoju į Palangą; ne poilsiauti, bet kovoti su miesto valdžia dėl nuosavybės atgavimo. Palangoje išlikusi kelių butų tėvų namų buvo gražinė, bet vėl atėmė. Yra užvesta byla, o valdžia, nežinurint uždėto arešto, išpardavė butus. Sakome: "duokit už namą nors gerą butą. Atsako: neturime. Prašome kompensacijos. Atsako: neturime iš ko. O gražinti nenori."

Kalbėjome ir apie išlikusią tėvų sklypą netoli jūros. Sklypas laisvas, neužstatytas; yra numatytas būsimam namo numeris. Nors savivaldybės taryba buvo nutarusi sklypą gražinti, - neatsižvelgė. Pasiūlė jo vietoje imti kitą sklypą už kelių kilometrų nuo miesto, kur buvusiose ganyklose buvo įrengti sovietų radarai. Taip ir nežinome ką daryti: grumtis toliau dėl esamo sklypo, ar imti tą siūlomą, viduryje laukų esantį, chemikalais užterštą sklypą".

Skaitant tokius laiškus, darosi liūdna. Gaila žmonių, atkakliai kovojančių dėl nuosavybės teisių, kad valdžia, "apsiginklavusi" įvairiais potvarkiais, paneigia Lietuvos konstitucijoje esantį žmogaus teisių 17-tą straipsnį, užtikrinantį asmeninę nuosavybę. v.i.p.

UŽMIRŠTA AR ATSTUMTA RELIKVIJA

Bronius Keturakis

"Lietuvos Sportas" 1994 m. gruodžio mėn. 15 d. išspausdino straipsnį "Patvirtinta samata, simbolika ir devizas". Jame aprašomas V Pasaulio lietuvių sporto žaidynių organizacinio komiteto posėdis. Vienoje straipsnio vietoje pranešama: "Daugiausia, žinoma, kalbėjo R. Girskis, beje, tą dieną patvirtintas Kūno kultūros ir sporto departamento direktoriaus pavaduotoju. Jis pristatė Žaidynių programą, vėlavos, plakato, kvietimo į Žaidynes projektus. Besidominančius informuojame: vėliava žalia, ant jos - Žaidynių ženklas ir užrašas "Pasaulio lietuvių Žaidynės, Lietuva-95", plakatas (autorius - prof. J. Galdikas) - pilkame fone Žemės rutulys, ant jo - mūsų trispalvė, simbolizuojanti visų lietuvių suartėjimą, ir Žaidynių ženklas." Verta priminti, kad žai-

dynių vėliava jau yra. Ji paaukota ilgamečio Lietuvos ir Baltijos kraštų dailiojo čiuožimo laimėtojo Vinco Ignačio. 1978 m. Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse iškilmingai pašventinta, dalyvaujant Pasaulio lietuvių bendruomenės VLIKo ir Toronto miesto bei sporto žymiesiems pareigūnams. Vėliavoje (žalia spalva) yra toks įrašas: "Mūsų mokslas, mūsų jėgos Tau, Tėvyne Lietuva".

III PLS Žaidynių metu Australijoje vėliava buvo perduota Lietuvos delegacijos vadovui Artūriui Poviliūnui, Lietuvos kūno kultūros ir sporto komiteto pirmininkui, nes IV-ąsias PLS Žaidynes buvo nutarta rengti Lietuvoje. O dabar V-ąsias PLS Žaidynių organizacinis komitetas paskelbė spaudoje, kad yra nauja vėliava su kitu įrašu.

Esu 1978 m. PLS Žaidynėms paaukotos vėlavos pašventinimo apeigų oficialus dalyvis, su aukotoju ir organizavimo komiteto pirmininku Pranu Bernecku aptarėme vėlavos paskirti. Smerkiu V PLS žaidynių organizavimo komiteto nutarimą, jis žemina išeivijos, ypač 1978 m. Toronte suburto organizacinio komi-

teto, kilnią tautinę mintį.

Ar tai yra istorinių metų paskutiniai žingsniai, kurie ant 1994 m. slenkščio net Lietuvos sporto istorijos leidinio skirtumų nuodugnai ir teisingai neišsprendė, ir ar tai turi koki nors tautinį ar sportinį bendravimo ryšį su V Pasaulio lietuvių sporto žaidynių nuostatų turiniu (projektas). Nuostatai skelbti ir išeivijos spaudoje. Štai viena pastraipa:

"Vykdami šį gražų norą mes siekiame: - padėti pasaulyje gyvenantiems lietuviams susitikti ir paviešėti žemėje, širdimi ir dvasia pajusti mielos Tėvynės alsavimą, prisiminti savo tautos papročius, susipažinti su istorinėmis, kultūrinėmis bei kitomis reikšmingomis, kultūrinėmis mūsų Tėvynės relikvijomis..."

Kaip ta Tėvyne ir jos vaikai gali jaustis V PLS Žaidynėse ir koks čia alsavimas, kai gražiausia sporto renginio relikvija paaukota ir 1978 m. vykusiose PLS žaidynėse tautiečių priesaikos paliesta vėliava neranda vietos, kuri jai turi priklausyti?! Tai izūlus tautinių ir sporto tikslų apiplėšimas!

BALTO - AISČIŲ PALIKIMAS

TRYS SVARBIOS NEIŠLEISTOS KNYGOS

(J.J.B.)

Yra spaudai paruošti trys tomai, užvadinti "Heritage of the Balto-Aistian (Aryan) peoples" arba "Balto-Aisčių (Arėjų) tautų palikimas". Pirmas tomas, užvadintas "MITOLOGIJA ir RELIGIJA", prasideda su akmens amžiumi, t.y. apie 7000 metų nuo mūsų dienų. Antrasis tomas "PRIEŠISTORIJA ir ISTORIJA", taip pat liečia giliausią senovę iki istorinių laikų. Trečiasis tomas "KALBA ir RAŠTAS" prasideda su seniausiu alfabetu ir kalbos senumu. Visi trys tomai gausiai iliustruoti, nesi-gailint ir poezijos.

Šių veikalų autorius (kuris nori kol kas pasilikti "anonymous") yra pašventęs bent 35 metus kūrybai ir sured-gavimu rankraščių, kurie laukia mecenatų, kad išvystų dienos šviesa. Jeigu mažesni fondai, kaip pvz., Devenų Spaudos Fondas, ar Mažosios Lietuvos Fondas, išleidžia visokių rūšių leidinius, paremdamas \$15,000 surinkimui ir maketo parengimui 1500 puslapių bei 400 iliustracijų knygos, vardu "MAŽOSIOS LIETUVOS KNYGA" (kuri liečia tik jos raidą tarp 1547 ir 1940 m. laikotarpį), tai ką reikštų Kanados Lietuvių Fondui išleisti mūsų c i v i l i z a c i j o s pažinimo tris trumpesnius tomus. Jie kartu paėmus, gal neviršys nei tiek puslapių, nei tiek iliustracijų, bet liečia 7000 metų praeitį?...

Kadangi šie rankraščiai buvo rašyti angliškai, bet iš-versti į lietuvių kalbą, tad jų svarbą trumpai pateiksime taip, kaip autorius išsireiškė jų pirminiame stovyje kny-gų viršelių aplanke. Čia pateikiame lietuvišką versiją:

"Senoji Europa yra senesnė negu mes galvojame. Da-bar mes žinome (tik ne visi!), kad 3000 metų prieš grai-kus, romėnus bei keltus, senieji europiečiai (Arya ar arė-

jai) i š r a d o vario lydijimo principus ir naudojo auk-są bei gintarą pagamindami brangių papuošalų...

Dabar mes žinome, kad ankstyviausi a k m e n s k a p a i i r š v e n t k a p i a i buvo statomi apie 3000 metų dar prieš Egipto piramides. Kai kurie iš jų atrasti rytų centro Europoje prieš keletą metų, yra dar senesni...

Europa, ką dar vis skaitome knygose, buvo tarsi "bar-barų pakraštys" ir kad visos garsiosios senovės kultūros, kaip Egipto ir Mesopotamijos, buvo tradiciniai "civiliza-cijų lopšiai"...

Tačiau šie Europos ir Baltų i s t o r i j o s rėmai subyrėjo (tarsi kortų nameliai) ir pati priešistorija yra krizėje... Dabar jau neieškoma išaiskinti jų priešistoriją, remiantis vien ankstyvesnėmis rytinio Viduržemio civili-zacijomis... (The National Geographic, Feb., 1978).

Niekur neužtinkama archeologinių ar istorinių duome-nų, kad senais laikais B a l t i j o s kraštai būtų kada nors pakėlę invaziją iš tolimų pietinių plotų. Priešin-gai, visi daviniai rodo, kad "Šiauriniai" (Aryans or Aisti-ans) žmonės užkariavo ne tik vietinius graikijos gyventoj-us (pelagus), bet kad jie (the northern Aryan invaders) pasiekė net Indo slėnį keletą tūkstantmečių prieš Kris-taus gimimą... (Dr. A. Kaulins, The Baltic Origin of the Indo-European Languages and People, Germany, 1977).

Vėlesniais laikais, t.y. apie antrame tūkstantmetyje po Kristaus, kada graikų ir lotynų kalbos buvo traktuo-jamos kaip seniausios Europos kalbos, niekas negalėjo nei įsivaizduoti, kad naujai atrastos, taip vadinamos "pago-nių gentys" prie rytinės Baltijos krantų, galėtų turėti se-nesnę kalbą už šias žinomas kalbas...

G i r a š t o i s r a d i m a s apie prieš 8000 metų, atrodė taip neįtikinančiais, kad net šiandien visa tai ignoruojama ir jo tikrumas susilaukia mažai dėmesio (net ir žymių eruditų) mokslininkų tarpe... Nors bendrai tikima, kad sumeriečiai buvo pirmieji atradėjai rašytos kalbos, tačiau raštas pasirodė rytų centrinėje Europoje (tik ne Pisko balose) apie 2000 metų anksčiau už bet koki kitą iki šiol žinomą raštą... (Prof. dr. M. Gimbutas, "The civilization of the Goddess-The World of Old Euro-pe, USA, 1991).

Taigi, šiose knygose rasite "Prarasto Rojaus" (arba Aukso Amžiaus) civilizacijos dramatišką istoriją, kuri ir vėl atkuriamas... seni žodžiai ir seni papročiai..., kurie veda į primityvų, pagrindinį gyvenimą taip, kad net ne taip griežtai prieš tai nusistatę mokslininkai galvoja, jog l i e t u v y j e randasi likučiai pirminio žmogaus (Europos Adomo, pasak prof. Ereto)... kurie randa lietu-vių kalboje visų indo-europiečių motiną ir lietuvių mitolo-gijoje pagrindus kitų tos pat rasės žmonių tarpe...

Dar jaučiama, kad Indijos ir Persijos mitinis kvapas plinta lietuviškose legendose, pasakose, sakose arba dai-nose...

Bet yra ir bus kitaip galvojančių apie mūsų garbingą pra-eitį, pvz., kada vienas dvasiškis pamokslininkas buvo už-klaustas, kodėl jis kalbėdamas apie senąsias civilizacijas ar religijas, kiša tik Mezopotamiją ar Egiptą, nei žode-liu neužsimindamas apie m ū s ū praeitį, tai jis nuste-bęs atsakė: "Kaip, kokią civilizaciją ar kultūrą, ar tą iš Pisko balų...!?" Panašiai kadaise buvo išsireiškusi ir dr. istorikė V. Sruogienė, pasigirdama "kad dabar galime di-džiutis mūsų praeitimi, nes nustatyta, jog jos centras randasi Punsko balose". Quo vadis, Litovci?

Nejaugi prieš tą "nelemtą krikštą" mes tikrai gyvenome tik "su rupūžėmis, gyvatėmis ir šeškais" todėl yra net gėda apie tai užsiminti? Tokiems galvočiams galima duoti tik bendrą patarimą: jei matote, kad žmogus ven-gia (ar gal kitas ir nesugeba) nagrinėti pvz., k a l b o s dalykų iš esmės, o tik leidžiasi kolioti, išjuokti ar bend-rai nutykti ginčo objektą, tai yra gerų šansų, kad turi-me reikalą su angazuotu sarlatanu...

Kas liečia čia aprašytų veikalų i š l e i d i m ą , (išspausdinimą), tai suinteresuoti mecenatai ar fondai gali kreiptis į "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" laikraščio redaktore, kuriai yra patikėtas autorias anonimas (slap-pyvardė). Bet... tam, atrodo, yra mažai šansų... Kodėl? Kadangi randasi trys kategorijos žmonių, kurių didelė dau- /nukelta į 4 psl...../

guma tik gali kalbėti (ar rašyti) apie save bei kitus, gi dauguma - apie įvykius, ir tik maža grupė - apie idėjas. Idėjos, Maironio žodžiais, nemiršta drauge su žmonėmis, "nepranyksta kaip dūmai neblaškomi vėjo..." Jos gyvena daug ilgiau, net ir tada, kai tų, kurių minties ir dvasios gėlmėse jos yra gimusios, žemės keliai jau seniai yra pasibaigę. Jos išsispinduliuoja iš paliktų kūrinių (jei jie išleidžiami), toli pereina savo gimtosios žemės ir gyvenimo laiko ribas ir susilieja su kultūrinio, socialinio, politinio ir religinio gyvenimo sritimis, jo gėlmėmis ir plotais. Tuo nepasizymi nei "bobučių pasakos", nei "senieji, nors ir nemieli, atsitikimai". Nejaugi galėsime panašiai su Maironiu išsireikšti, pamatę, kad panašūs veikalai išvdo dienos šviesą ir kartu pasidžiaugti, tardami:

"Vai lėkit i d e j o s iš skausmo nupintos, iš krašto į kraštą pas jaunos, senus... Paguoskite protus abejonių apimtus, Suzadinkit širdis, pakelkit jausmus!"...

Ačiū Dievui už knygas. "Jos yra mirusių balsai, kurie padaro mus praėjusių amžių p a v e l d ė t o j a i s. (Channing).

/ NUMATOMOS KNYGŲ VIRŠELIO ILIUSTACIJOS/

/Tomas I: Mitologija ir Religija/

VEIDU Į ŠIAURĘ - DIENOS VAKARUOSE

ANTROJO PASAULINIO KARO ATSIMINIMŲ
2-oji dalis

JUOZAS ŠIAUČIULIS - ŠILĖNAS
/ t e s i n y s /

3. Fronto žiniomis, sąjungininkai prie Reino upės užėmė Boną, Koblenz'ą, Mainz'ą, Strasburg'ą. Rusai plačiu frontu puola prie Oderio upės, artėja prie Neisse upės.

Girdimos žinios nedžiugina mūsų; dar vis nauji žmonių transportai iškraunami į laivą. Stebimės, kur jie ir telpa.

Graži, žvaigždėta naktis nieko gero mums nežada. Galingų prožektorių žaismė dega Dancigas, jo gaisrų atšvaitės plazdena žemės juodumoje. Žvaigždyno atspindžiai atsimuša į Baltijos bangų gaudimą. Vokiečių karo laivynas tyli, tik tai prožektorių akis budriai seka žvaigždėta padangė. Kranto pusėje, ant gresmingai juoduojančių bangų girdisi prasilenkančių laivų signalai ir paslaptingi šviesų žybciojimai.

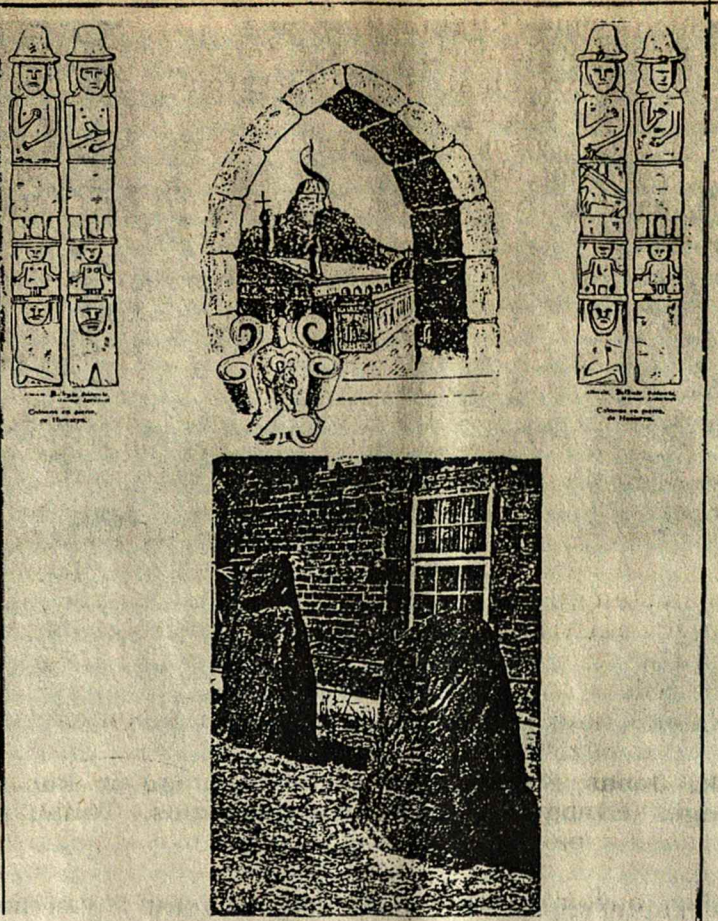
Iš į laivo apačią suvartų belaisvių pasigirsta pagalbos šaukiančiųjų balsai, - juos tramdo vokiečių kalbos keiksmažodžiai. Iš jūrininkų kabinų atplaukia smagių dainų melodijos ir linksni vokiečių moterų balsai. Kas jos, ir kas joms - artėjančių karo pergalę atšvęsti galima juk bet kada, ir bet kur...

Baltija alsuoja sūria, šalta drėgme. Dengiamės brezentu atplaiša, krečia drebulys, norisi pasiilgto poilsio. Juk jau kelinta naktis taip. Bet akys nesimerkia, judančios prožektorių šviesos akina. Snaudžiu ant gelbėjimo juostos atsisėdęs, šalia manęs brolis Vytautas, už jo Juozas ir Vanagas, antroje pusėje Edvardas, Adomas ir Japonas. Nemiega ir jie, persimeta žodžiu kitu, bet į kalbas nesileidžia, kiekvienas paskendęs savose mintyse. Mūsų viršininkai - Gefreiteris ir Varnagė nepertoliausiai nuo mūsų, irgi paskendę savo rūpesčiuose.

Aušta balandžio antros dienos rytas, antroji šv. Velykų diena. Pirmą kartą gyvenime regiu ateinančios dienos aušrą, atitolęs nuo žemyno, iš laivo. Kaip gražu! Jei ne karas - atrodo, norėčiau čia būti visada. Tekančios saulės auksinė karūna palengva kyla virš Pucko įlankos esančių Gdynės, Hexengrundo pakrančių kalnų žalmos. Lengvas pakrančių rūkas liejasi kartu su sidabru pasipuošusiomis Baltijos bangomis, plakasi į mūsų laivo stiprius, geležimi dengtus šonus. Būriai žuvėdų lydi pakrantėje judančius laivus. Dancigo ruožė dar tebekyla į padanges gaisrų dūmai. Karo laivyno pabūklai drebia pavasariu bundančių žemę.

Virš Helos ramu, geltona sąsiaurio pakrantės smėlio juosta atsispindi gintaro spalva. Tarp medžių žalmos baltuoja išsimėtę žvejų namukai ir didesnė uosto statinai.

Prieš akis išnyra rytmečių prisiminimai po gimtuosiu dangum, kai dar, tik pradėdant dienotį, kartu su tėčiu ir broliu Vytu išleidavom į Šventosios ar Rubikio ežero vandenį žvejoti. Ir tada, tokia pati, auksu žerinti saulė pasitikdavo mus prie Slavės upelio, arba Šekštelių pakrantėse bei Rubikio ežero krantų. Pasitikdavo ji mus,

/Tomas II: Prieistorija ir Istorija/

ir savo šiltais rytmečio spinduliais sušildydavo mūsų basas, šalčioje rasoje išbradžijusias, kojas.

Ir kaip mes būdavome laimingi, kada delnuose suspurdėdavo sidabrinis upėtakis arba raudonskruostė kuojai! Kokia būdavo gardi ir saldi, kišenėje atsinešta, apdžiūvusi juodos duonos rieki. Ne patrankų mirtį nešantys dūžiai ir ne Baltijos baugus bangų ošimas pasitikdavo rytmečio saulės tekėjimą, o gimtųjų miškų paukščių balsai ir gimtųjų vandenų gaiva...

Alkanų žuvėdų klyksmas grąžina į žiaurią realybę. Pusryčiams gauname sausainių ir juodos kavos, šiltos ir gaivinančios. Laivas vis dar papildomas naujais žmonėmis. Turime susispausti ir mes, ne visi gauna gelbėjimosi juostas.

Dienai įpusėjus, pakyla vėjelis. Rusų lektuvai puola Helą ir toliau esančius karo laivus. Įsakymas - užsidėti gelbėjimosi juostas. Kyla panika ten, kur jų trūksta.

Prabyla Heloje esanti zenitinė artilerija į pasirodžiusius virš jos lektuvus, kurie išmeta keletą bombų. Jie pasuka prie karo laivų, šie pasitinka uraganiška priešlėktuvine ugnimi. Apie laivus iš vandens iškyla sprogsių bombų sukelti vandens fontanai.

Hela liepsnoja, gaisrų dūmai siekia mūsų laivą. Visa tai sekame įtemptais nervais. Lengviau atsidūstame oro pavojui praėjus. Jūreivių kajutėse suskamba vokiškų maršų garsai, ant laivo stiebų vėl sutupia pabaidytos žuvėdros. Nekantriai laukiam, kada pajudės laivas į plačiuosius Baltijos vandenį. Nors pavojus ir praėjo, vyrų nuotaika prislėgta. Nusibodo tūnoti vienoje vietoje. "Rimtas reikaliukas" verčia susirasti išvietę.

Tas pats reikalas išjudina ir Albertą. Kuprines paliekame likusiųjų priežiūrai. Išvietę randame apačioje, prie suvartų belaisvių. Belaisviai sutalpinti į mums anksčiau nurodytas vietas, jie sukritę ant grindų numestų čiuzinių. Matosi, daugelis jų labai nusilpę. Juos apšviečia palubėje esanti elektros lempa ir jos šviesos jų veidai atrodo variniai. Tvanka ir vemalų kvapas gnaužia nosį, jokios ventilacijos. Jie kalba mums nesuprantama vakariečių kalba. Juos saugo vokiečių ginkluoti kareiviai.

Ne kiek geresnė būklė ir tarp civilių, tik prie jų nesimato ginkluotų sargų. Moterų balsai ir vaikų riksmas sklinda pro jų patalpų varstomas duris. Tarp jų matosi ir moterų sanitarų su Raudono Kryžiaus ženklų pažymėtom kepuraitėmis. Albertas vienai jų praeinant, prašnekinas, skųsdamasis dideliu galvos skausmu ir paprašė kokių nors vaistų. Sanitarė, metusi tiriamą žvilgsnį į mus, iš kišenaitės išėmė dvi aspirino tabletes ir padavė jam į rankas, pasakė, kad pasiėmė tokių vandens, apsisuko ir nuskubėjo prie civilių.

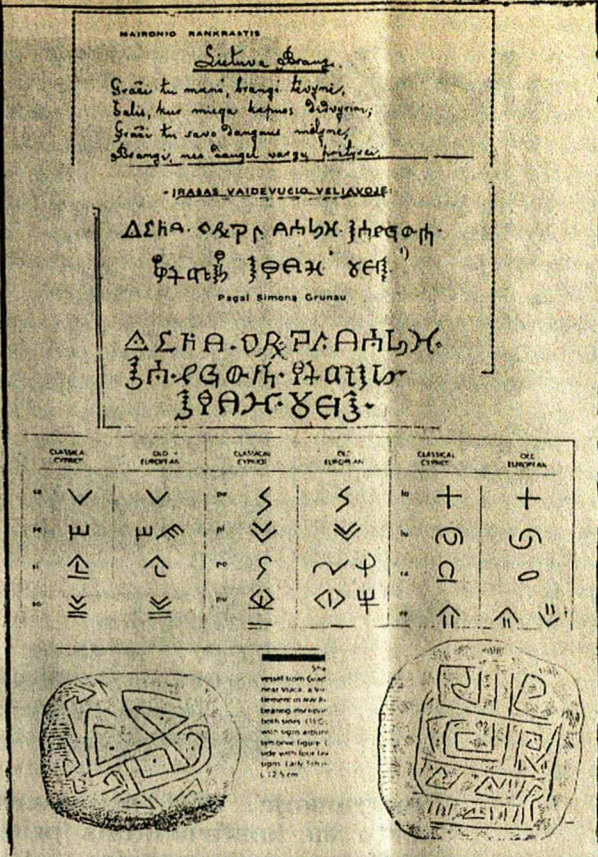
Man atrodo, kad kažkur ją mačiau. Labai panaši į Jurgaičių ligoninėje sutiktąją sanitarę Gertą. Atrodo, tos pačios, vešlios kaštoninės garbanos, tamsios viliojančios akys, iškili krūtinė ir šypsnytas pats. Tik gal kiek žemesnė ir apdaries kitoks. Gaila, kad ji taip greitai nuskubėjo... Laive matosi bent kelios sanitarės, jos kaip kregždės nardo tarp laive esančių žmonių. Jos visos, ne tik tai laivo jūrininkų, bet vokiečių kareivių ir mūsiškių dėmesio centre. Matau, kaip Albertas ir Vanagas, ir Gefreiterius seka jų žingsnius.

Moters trauka, jų švelnūs šilti žodžiai kiekvienam primena likimui paliktas motinas, seseris, mylimas žmonas ir mylimąsias. Moterys - jų šypsnytas pasotina alkanus, pagydo sergančius, padaršina esančius beviltiškume. Su teikia jėgų esančiam apkasuose ar belaisvių stovykloje. Jų rankų palytėjimas gydo žaizdas.

Nugirstos fronto žinios nieko gero nežada. Rusų armija pasiekė Neisse, užėmė Strenleną, Liegnitz'ą, Grünberg'ą, artėja prie Vokietijos sostinės Berlyno, prie Frankfurto, Kustrino, pakartotinai puola Kohlbergo kryptimi.

Popietėje nebegabena naujų žmonių į laivą. Įgula, atrodo, ruošiasi išplaukimui. Tikrinamos visos patalpos ir ant denio esantieji įrengimai. Smarkiau suurzgė laivo motorai. Mūsų nuotaika prašvito, su dėmesiu sekame jūreivių pasiruošimus. Albertas akimis ieško gerosios sanitarės, esą noris jai padėkoti, esą galvos skausmas praėjo nuo vienos aspirino tabletės, kitas laikas atsargoje. Vanagas abejoja, ar iš tikrųjų jam galvą skaudėjo. O kad Albertas prie moterų pirmasis, tai žinome visi, ir jam tai sekasi.

Šlubis, išsitraukęs iš kišenės visa žinančias kortas, dėsto jas ant grindų pamestos kuprinės, nori sužinoti apie būsimą kelionę. Jo aiškinimus su rūpesčiu klausosi Japonas ir Adomas, iš toliau, rūkydamas papirosą, seka Klemas. Anot Šlubio, mūsų laukia trumpa ir pavojinga kelionė, tikslu nepasieksime, bet liksime gyvi. Japonas ir Adomas nenori Šlubio išvedžiojimais tikėti, bet šis tvirtina, kad taip rodo jo visažinančios kortos.

/Tomas III: Kalba ir Raštas/

Nekantriai laukiam, kada laivas pakels inkarus ir pajudės. Nusibodo laive jau antrą dieną tūnoti, - kas kita, kai po kojomis jauti žemę. Be to, esame beveik neapsaugotas taikinytis prieš lėktuvams, arčiausiai mūsų laivą ginantis taškas - veik už kilometro esantys priešlėktuviniai pabūklai. Karo laivynas dar toliau. Ar pajėgtų mus apginti nuo oro atakų? Bombai į laivą pataikius, mažai kas galėtų išsigelbėti: tie su gelbėjimo juostomis gal pasiektų Helos krantus, kiti - nugarmėtų į jūros dugną.

Artėja vakaras, antras saulėleidis nt laivo. Raudona saulė sėda į Baltijos bangas, pranašauja vėją. Gal paskutinį kartą žvelgiu į toluomoje mirtimi alsuojantį žemyno krantą, į jame esančias vietas, pro kurias buvo praeita, buvota: Dancigą, Gdynę, Rachmelį, Hexengrundą ir kašubų apgyventą Gerundės kaimelį. Tenai, už jų mūsų praeitas kelias, sraunioji Vysla, Prieglius, Nemunas, Šventoji... Tenai pelenai, kraujas, ašaros, tenai tūkstančiai nespėjusių pasitraukti nuo mirtį nešančio Raudonojo Maro... Tenai - kartuvių stulpai ir daugelio, norėjusių Europą užkariauti jaunų vyrų kapai, ir pajūrio smėlyje neužkasti skenduolių kūnai... Vakaro tamsa vis labiau dengia pakrantės juostą. Juodas nakties šydas paslėps juos nuo mūsų akių, bet niekada neištrins iš mūsų atminties.

Gal paskutinį kartą žvelgiu į Helos pusiasalio uostą, kuriame dar teberūksta degančių pastatų dūmai. Aukšti uosto kranai, iškėlę galvas, atrodo, linguoja mum sakydami sudie, pakrantėje juoduoja judančių laivų siluetai.

Apie 8 val. vakaro mūsų laivas pakelia inkarus ir pajuda į nakties tamsą, į pasižiausius Baltijos vandenį. Plaukiame.

/bus daugiau/

Detalė iš Prancūzijos urvų piešinių.

● PRANCŪZIOJE - pietinėje jos dalyje tyrinėtojai surado požeminę olose gerai išsilaikiusius akmenų amžiaus gyventojų raizinius.

Milžiniškame požeminėje urve praeito gruodžio mėn. 18 d., netoli Vallon-Point-d'Arc surasta daugiau kaip 300 išraižytų piešinių, vaizduojančių gyvulius ir žmonių rankas, atliktų maždaug prieš 20,000 metų. Piešiniuose galima

atpažinti gauruotus raganosius, meskas, mamutus, retai užtikamas atvaizdas raudonosios hienos. Taip pat pirmą kartą buvo užtikti panteros ir keletos pelėdų atvaizdai.

Jeigu ten buvo gyventa primytyvių žmonių, tai jų meniški sugebėjimai - stebėtini.

Ką suras ateinančios kartos iš mūsų gyvenamos eros?

Iš Kazimiero Barėno "Dvidešimt viena Veronika"

Dešimtoji Veronika

Kostas klausėsi žmonos ir padėjo jai spėlioti, kas yra tas nepažįstamasis. Jis irgi nežinojo. Apylinkėse tokio lie-tuvio niekada jis, rodos, nebuvo sutikęs. Bet jis nepritarė žmonos minčiai apie velnią. Pati Veronika irgi prisipaži-no, kad mintis apie velnią jai atėjo nejučiom, senų pa-sakų ir filmų nepažįstamojo prasitarimo įtakoj. Iš kur čia bus tas velnias! Bet ji jautėsi linksma ir patenkinta. Kaip per tas kelias valandas iš pačių pagrindų pasikeitė visas aplinkinis pasaulis! Veronika vėl turėjo kuo gyventi.

Mintys apie žilą nepažįstamąjį dilo pamažu. Veronikai primindavo jį dovanotieji daiktai. Ji ir pati prisimindavo tą žmogų net fabrike, mašinoms užiant, ir vis iš naujo pajusdavo linskmumo bangą. Ano susitikimo įtakoje ji nusipirko ir perskaitė S. Lewis "Pagrindinę gatvę". Gera knyga, tiesą sakė žilas nepažįstamasis. Ji dar susieškojo to paties rašytojo "Babbittą", "Dodsworthą" ir "Elmerį Gantri". Koks pasaulis, ir kokie žmonės! Ji ir lig šiol skaitydavo knygas anglų kalba, bet vis lengvesnes, vis nepasitikėdama, kad sudėtingesnės bus jai imanomos su-prasti svetima kalba. Matai, tas barzdotasis jai atidengė sudėtingą ir gilų pasaulį, kuriame žmonės dažnai didesni už gyvenimą. Kai i jų apylinkę atėjo "Elmerio Gantrio" filmas, Veronika nuskubėjo tarp pirmųjų ir dar kartą išgy-veno fanatizmo baisybę ir žmogaus ištigumo galią.

Dar anksčiau, kai "Britanijos Lietuvyje" iškilo ginčas dėl Steinbecko "Tarp pelių ir vyrų" ji buvo gynėjų pusė-jė. Pasaulis nėra toks saldus, kaip Liberacės filmuose, ir žmonės esminius gyvenimo klausimus sprendžia be baltų pirštinių. Tasai dabartinis nusiteikimas jai atidarė dar naujus šaltinius - Johaną Steinbecką ir Erskinę Caldwellį. "Rūstybės kekes" skaitydama, ji jau pirmąją naktį nesu-merkė akių. Rytojaus diena sunki buvo Veronikai prie mašinų, ir ji tą vakarą grįžo ne tik nežmoniškai pavargu-si, bet ir tų galastųjų apibraižytais kruvinais pirštais. Bet ji iki vėlyvos valandos toliau skaitė, nes rytojaus die-na - šeštadienis, nereikės eiti į darbą, ir ji galės pamie-goti. Ji norėjo gyventi. Jei gyvenimas nuobodus, tai ji stai, susirado kitą pasaulį knygų puslapiuose, kur žmonės ne tokie rutinos vergai, kaip kasdienybėje.

Laiko dulkės galų gale paliko jai tik ano vakaro atsi-minimų griaučius. Kai Sekminių metu jie sekancią vasarą išsiruošė į Lietuvos Sodybą, Veronika apie žiląjį nė nepa-galvojo.

Kai jie pasiekė Sodybą, jau visur šurmuliavo minios žmonių. Jai rūpėjo apibėgti visas apylinkes, pasiklausti paukščių miškelyje, nuo kalnelio pasižiūrėti, kaip ganosi kaimyninio ūkio galvijai. Kostas sutiko kelis pažįstamus, bet tuoj išsikyrė su jais, nes Veronika ragino jį paskubė-ti. Paskui nebus laiko, dėl to žygiuokim, dairymimės, klau-sykimės!

Apsukę didelį plotą, jie grįžo iš kitos pusės, ir Veroni-ka gėrėjosi smėletu keliuku, kurio abiejose pusėse žalia-vo i eglius panašūs tankūs ir aukšti krūmai.

- Tikra alėja! - balsiai džiaugėsi ji ir sustojo dar pratęsti malonumo.

- Gražus keliukas! - pratarė krūmo pavėsyje sėdėjęs žmogus, ir Veronika staiga aptirpo. Ji pamatė prieš save tą žiląjį su barzdele! Jis atskėlė, pasisveikino su ja ir su Kostu, ir jie visi kartu dar pasigėrėjo keliuku.

- Tai kur einate? - paklausė žilasis.

Prie pastato jau buvo prasidėjusios pamaldos. Veroni-ka pažiūrėjo į tą pusę. Bent dėl žmonių akių ir ji no-rėtų net pastovėti, tame didėjam būry. Bet ji atsakė:

- Einame, ir tiek. Visur gražu, tai ir einame, pasiklau-sydami paukštelių.

- Nedaug čia paukštelių, - pasakė jis, ir Veronika pa-stebėjo, kad jie visi trys jau pasuko keliu tolyn. Ar ją ir vėl nugalėjo nepažįstamasis su barzdele? Jeigu ji būtų stipri, tai galėjo pasakyti, kad eina į pamaldas. Ne, tas nepažįstamasis nepaėmė jos už rankos ir nevedė į kelią. Vaikščiudama su Kostu, ji nešiojosi mintį, kad pamaldom reikia sugrįžti. Jei ne ta mintis, tai jie būtų pasukę tuo keliu pro Headly kaimą ir ilgiau užtrukę. Jai rūpėjo pa-maldos, o ji stai eina tolyn.

Nepažįstamasis gyrė dienos gražumą, ieškojo vardo melsvai gėlei pakelės beržyne, nurodinėjo, kur sukti, kad atsidurtum prie didelų išsikėtojųsių pušų vidury lauko. Jis čia, matyt, dažnas svečias. Sudribę po tom pušim, ji ir Kostas daugiau klausėsi negu kalbėjo. Nepažįstamasis gerai pažinojo Anglijos miestus, kur yra lietuvių, ir visas tenykščio gyvenimo sąlygas. Šventariai nieko nežinojo, dėl to pokalbyje dalyvavo tik klausimais. Veronikai sunki no visą kalbą tas keistas susitikimas. Jei jie nebūtų susiti-kė to nepažįstamojo, tai dabar stovėtų tarp žmonių, kurie meldžiasi. O štai jie eina lyg užkerėti, gėrisi pasau-liu, klausosi pasakojimų. Ar čia atsitiktinumas, ar tasai žmogus iš tiesų turi galios nukreipti jos žingsniams ir mintims tolyn nuo įprastinės tvarkos?

Nepažįstamasis paklausė:

- Ar nevažiuojate namo?

- Vaziuosim pavakariu, - atsakė Kostas.

- Šiandien? - ir nepažįstamasis šyptelėjo. - Aš turiu galvoj tėvynę. Ten ir paukščių balsai linksmesni, ir žolė, rodos, žalesnė, ir gėlės žiedas kiekvienas pažįstamas ir savas.

- Ne, nevažiuosim, - nutraukė jo kalbą Veronika.

- O aš dar norėčiau parvažiuoti.

- Visi norėjume.

Užsiminimas apie namus nutraukė Veronikos ligšiolin-es mintis. Nepažįstamasis pasidarė jai dar paslaptinges-nis. Gal jis koks nors bolševikų agentas, kuris visus pa-žįsta? Bet greit Veronika užsimiršo. Iš tankaus krūmo išsoko laukinis triušis, strikt, pastrikt per aikštumą ir dingo kitame krūme.

- Žiūrėkit, - šūktelėjo Veronika, - žiūrėkit, žiūrėkit! - ir rodė ji pirštu. - Ilgausis!

Ji pati pirmoji atsitkėlė iš po pušies ir bėgtė nubėgo prie krūmo. Vyrų pasekė ją. Visi jie lankstė krūmo atsa-kas ir ieškojo žvėrelio, bet jis buvo dingęs. Greičiausia, jis tupi vidury tarp tų bruzgynų ir dreba dėl savo gyvy-bės. Krūmas didelis - išsikerojęs iš visas puses, bet Veroni-ka i gervuogių spyglius apsidraskė rankas ir nebenori ieškoti.

- Sidabrinės kulkos jam reikia! - pasakė ji ir pažiūrė-jo i nepažįstamąjį.

- Nieko nepadėtų ir sidabrinė kulka, - atsakė jai ne-pažįstamasis. Jo veidas buvo ramus. - Sidabrinė kulka ima tik velnią.

- Gal čia ir buvo velnias, kad taip be pėdsakų dingo, - tarė Veronika ir vėl varstė akimis nepažįstamąjį.

- Ne, ponie. Velnias kitaip atrodytų.

Tada suskambino pietums. Jie visi trys pasuko i kelią ir sparčiai žingsniavo atgal Sodybon. Veronika dar buvo užsiminusi krūmuose dingusį triušį.

- Taigi, dingo, - atsakė jai nepažįstamasis. - Čia bu-vo, čia dingo. Krūmų daug, tai ir ne stebuklas prapulti.

- Žinote, aš ir gi perskaičiau "Pagrindinę gatvę", stai-ga pasakė Veronika.

- Gera knyga, - pasakė nepažįstamasis.

- Gera knyga. Labai gera. Aš perskaičiau jau visas jo geriausias knygas. Aš dabar skaitau "Tabako kelią".

- Gera knyga, - atidžiai stebėjęs karštą Veronikos prisipažinimą, vėl patvirtino nepažįstamasis. - Gera kny-ga. Paskaityk tamstą "Mažąjį Dievo akra", paskaityk "Ke-liauninką", tai irgi džiaugsies. O, knygų yra gerų!

Kalba nutrūko Sodybos kieme. Nepažįstamąjį sustabdė pusgirtis jaunas vyras, o Šventariai sustojo i eilę, kuri laukė pietų. Veronika kelis kartus dar grįžtelėjo. Prieš nepažįstamąjį dar tebematavo rankomis girtasis, paskui ji matė nepažįstamąjį jau eilės gale.

- Ar tu jį pažįsti? - jau valgydama Veronika paklausė vyro.

- Ne.

- Aš maniau, kad tu jį pažįsti. Jis ir su tavim šnekė-jo, kaip su senų pažįstamu.

- Ne, nepažįstu.

- Maniau, kad pažįsti. Jei būčiau žinojusi, kad nepa-žįsti, tai būčiau paklaususi, iš kur net mūsų pavardę žino.

- Gal kur buvom susitikę, - patylėjęs pasakė Kostas. -Kas čia gali visą pasaulį atsiminti! Rodos, tokio barz-doto niekad nebuvo susitikęs.

Veronikai nepažįstamasis vis neišėjo iš galvos. Po pietų kieme ji dairėsi, kurgi jis. Jis sėdėjo iš pradžių me-džio pavėsyje, netoli baro. Iš tolo ji nepajėgė atpažinti, kas ten tokie kiti du vyrai sėdi tame pat suole. Tačiau neilgai jis ten sėdėjo. Štai, žiūrėk, jis jau visiškai kitoje didžiojo kiemo pusėje, su kažkokia pora kalbėdamas nu-žingsniuoja i sodą, i tą didelį plotą, apsdintą jaunom obelaitėm. Prieš išeidama su Kostu pasivaikščioti po apy-linkes, nepažįstamojo žilą galvą ji dar atpažino paežerė-jė. Jis staiga išlindo su keliais vyrais pro krūmus ir ėjo slėniu artyn i tą aikštės vietą, kur tautinių šokių grupė jau ruošėsi pradėti programą.

- Reikia žmones pasiklausti, kas jis toks, - prabilo Veronika, kai jie abu su Kostu jau buvo praėję tiltą pa-keliui i Headley.

- Apie ką pasiklausti?

- Na, apie tą velnią. Na, ne velnią, bet tą žmogų su barzda.

- Reikia žinoti, kas jį pažįsta.

Dabar Veronika galvojo, kas ji galėtų pažinoti. Jeigu ji būtų nuėjusi pasivaikščioti, tai gal iš arčiau pamatytų, su kuo jis kalbasi. Ji net pradėjo gailėtis, kad pakvietė Kostą šitaip toli. Kol sugrįš, tai, žiūrėk, prabėgs kokia valanda, o nepažįstamasis gal jau bus išvažiuavęs. Bet pasivaikščiojimas ją prablaškė. Tiek visur to žydėjimo ir žaliavimo! Ji tokių dalykų visada pasiilgsta, dėl to ir šiandien reikia naudotis ir iki soties priganyti akis. Nu-lat ji sakė Kostui: "Žiūrėk, žiūrėk!" Pati žiūrėjo, gėles ir idomesnius lapus glostė, stebėjosi smaigiančiais vijokliais ir iškėlusį galvą išsiūžinėdavo aukštyn, kai išgirdavo re-tesnį paukščio čerkstelėjimą ar kvarktelėjimą. Nepažįsta-majam tuomet nebebuvo vietos jos galvoje. Jis grįžo at-gal, kai Veronika ir Kostas, apskukę didžiulį lanką, visiškai iš kitos pusės pro krūmus ir medžius išlindo už ežero prie baseino.

- Rodos, tebėra, - ilgiau apsidairiusi, pasakė ji Kostui.

Kostas šikart suprato, apie ką kalbama, ir pats pradė-jo dairytis. Rodos, kad žilas nepažįstamasis smėseliuoja tarp žmonių prie tų laiptų, kuriais nuo kalnelio leidžia-masi i paežerę. Bet jis prapulė Veronikai iš akių, kol jie pasiekė panamę. Saulė jau leidosi i pavakare, ir nu-blankusi šviesa, maišydamosi su ilgėjančiais šešėliais, klu-dė Veronikai išskirti iš toliau žmonių brožuos. Be to, ir tų žmonių visa gausybė neišpasakytą - būriai ir būreliai prisėdusį ir stoviniuojančių ir vaikščiojančių i visas pu-ses. Tik jai rodos, kad nepažįstamasis pirma ėjo obelai-čių žiūrėti su Guobiais. Megztinis Guobienės toks pat žalsvas, kaip ir anos moters, kuri ten ėjo su barzdotuoju ir kitu vyriškiu.

- Guobien, - tarė ji prislinkusi prie dar iš stovyklos laiku Vokietijoje pažįstamos, kuri sėdėjo ant palaiptės prie pastato durų, - ar tu pažįsti tą žmogų su barzda?

- Kokį žmogų?

- Toks žilas, su barzda.

Guobienė papurtė galvą, ir jų kalba tuo ir baigėsi. Dabar Veronikai paaiškėjo, kad ten ne Guobienė ėjo. Bet ji nesiryžo testti kalbos, nes Guobienė ne viena sėdėjo. O ir taip dar pasitraukdama pagalvojo, kad prasarė ir paliko neatsakytą klausimą, o ta gal ims pradės sakyti: Šventarienė, žiūrėk, klausinėja apie vyrus! Sena boba, o dar vyrai rūpi! Tik pagaliau tegu sau sako, jei nori, nes jos sakymai Veronikos, greičiausia, nė nepasieks niekados, per toli vieni nuo kitų gyvena.

Po arbatos Šventariai pro pušes dar iš lėto pasuko i kelią. Dar per anksti i traukinį, ir jie pasigėrės vakaru toliau nuo viso triukšmo. Kryžkelėje jie stabtelėjo apsi-spręsti, i kurią pusę sukti. Tuo tiesiu keliu jie eis va-žiuoti namo, tai Veronika pasiūlė sukti palei Sodybą iki tilto. Jie nutarė ir dabar žengs, jau Veronika vėl išikabi-no Kostui i parankę, kai jiems iš užpakalio subraškėjo dviratis. Vaziavo barzdotasis! Veronika, rodos, pamiršo, kad reikia eiti, ir atsigrižo.

- Namučių, namučių! - šūktelėjo barzdotasis, lėtai mindamas pro šalį. - Broleliai, namo, namo, jaunieji, na-mo, namo!

Veronika stovėjo ir sekė dviratininką. Jau leidosi sau-lė, ir ties mišku jautėi dulksvą prietamą, su kuria lyg ir susilieja tamsus žmogaus ir dviračio šešėlis. Vien nepažis-tamojo galvos žilumas tarytum dar išsiskiria lengvesne šviesa, artimesne kairėje kelio pusėje augančių berzų ap-niukusiam baltumui.

Veronika stovėjo, kol dviratininkas išnyko jos akyse, gal sugertas prietemos, o gal pradingęs kelio užsisukime. - Einam ir mes i stoti, - tarė Veronika ir nužingsnia-vo tuo pačiu keliu, kur neseniai dingo tas nepažįstamasis dviratininkas su savo "Namučių, namučių!" Veronika tylė-jo. Ji dabar norėjo, kad visas pasaulis tylėtų, o Kosto užkulnių geležinės kaukšėjo i kelio akmenis ir ardė d' džiją vakaro ramybę. Sodybos rajono triukšmas ir dainos dar pasiekdavo ją, bet pamažu vis tolo. Jie sutiko porą automobilių. Juos pasivijo pilnas dainuojančių keleivių au-tobusas. Sustojusi šalikėlį praleisti autobuso, Veronika išsiūžėjo i vakarus, kur pro medžius raudonavo dangus, ir

atsidususi pratarė:

- Tegu bus ir velnias, - atsakė ji, bet jau nebejausda-ma, kad Kosto batų kaukšėjimas erzintų ją. - Sakykim, kad žmogus, bet pavardės taip ir nesužinojom. Iš kur? Kas jis toks? Jau antrą kartą sutinku, o nieko nežinau.

Jie ėjo ties ta vieta, kur keliukas suka per beržyną i tas didžiasias pušis. Dėl to Veronika prisiminė, kaip die-ną nustriksėjo tas triušiuokas, ir patenkinta nusišypsojo.

Iki kito pavasario apie žilą nepažįstamąjį Veronika nieko negirdėjo. Kai ji prisimena tą žmogų, tai jai parum-pa. Girdėti ji negalėjo nieko, nes nežino net ir pavardės. O prisiminti nuolat jai tenka. Ji skaito knygas, o kas gi ją palenkė i tuos didžiuosius rašytojus, jeigu ne tas ne-pažįstamasis? Ji pažiūri i tas dovanas ant priezdros - šokoladinį kiaušinį ir užrašų knygutę. Ne tik pasižiūri, bet kiekvieno penktadienio vakare net ir dulkes ten pa-šluosto. Tačiau kaip gi tas žmogus gyvena? Ji ir gatvėje kartais pasidairo ar kine sėdėdama, kai užsidega sviesos. Išdygęs kad nors prieš ją visada toks linksmas ir gyvybės pilnas!

Jis ir išdygo pavasarį. Tą penktadienio vakarą Veroni-ka apsipirkusi baigė eiti namo. Liko jai tik pasukti dar pro paskutinį kampą, ir jis ėjo per gatvę tiesiai i ją! Taip, jis, tas pats.

- Būk pagarbinta, ponie Šventariene! Kaip dievai laiko?

Kaip tamtos Kostulis? Ar čia gyvenį, ar tik i svečius eini?

- Čia, - atsakė Veronika. - Už šio kampo.

- Gera vieta. Kampas už kampo, o už to kampo ir Šventarių nameliai! Aš čia esu vaikščiojęs, vietos man jau pažįstamos, gatvelės ramios, gyvenimas turi būti auksinis.

- Prašom užteiti, - negalvodama pakvietė Veronika. -

Pažiūrėsite, kaip gyvename.

Paskui Veronika nusprendė, kad nepažįstamojo akyse ji pastebėjo pasitenkinimą, kai pakvietė. Vadinas, jis norė-jo eiti i jų namus. Artyn, artyn i jų gyvenimą, kol ižen-gė pro duris vidun. Argi ne mišlingas atsitikimas?

Svečias trumpai tebuvo. Žvilgterėjo šen, žvilgterėjo

ten, Veronika pati jam parodė tas jau senas dovanėles, kurias gavo iš jo anuomet karuselėje, ir nepažįstamasis kelis kartus išreiškė savo džiaugsmą:

- Tai mgtai, kaip gražiai gyvenate!

- Kur čia gražiai! - neigė Veronika, bet ji buvo pa-tenkinta. Kas gi iš širdies pasigroži svetimu gyvenimu? O jos svečias dabar nepajėgia nusišėpti džiaugsmo, kuris švie-čia veide ir akyse. Kas šitaip pasidžiaugė kada nors jos gyvenimu? O jis džiaugėsi pro langą lendantia vakarine saule, jos knygomis, paveikslais sienose. Veronika juto, kad jis džiaugiasi visu jos gyvenimu.

Viskuo pasidžiaugęs, jis kelintą kartą sustojo ties kny-gų spinta.

- O tu, Verute, sakyk, ar šituos dar kada nors paskai-tai? - Paklausė jis, rodydamas i lietuvių klasikų knygas, surikiuotas labiau krūvoje - i gelsvais viršeliais svečian-čius visus tris Vaižganto Pragiedrulių tomukus, i baltuo-jančią Maironio Pavasario balsų laidą, Pietario Algimnatą.

- Ar paskaitau? - sumišusi atklausė Veronika, tuo aki-mirksniu neturėdama atsakymo. - Kartais paskaitau, - ir ji dabar galvojo, kada kurių tų tomelių galėjo būti paė-musi i rankas. Je, rodos, Maironi neseniai kilnojo, kai aną sekmadienį pradėjo sau deklamuoti "Isisupus plačiai" ir susimaisė. - Kad man ir skaitymas jų, galima sakyti, nebereikalingas. Šimtus kartų skaityta, kitus šimtus kar-tota! - kilstelėdama rankas, net šūktelėjo ji, tartum no-rėdama tuo dar padidinti savo pažinties su tomis knygo-mis nuolatinumą. - Meluočiau, jei sakýčiau, kad viską atmintinai žinau, bet... Kartais aš net išspapnuoju! Va, anądien... - ir ji nutilo, pamąčiusi i save įsustas susiža-vėjimo pilnas svečio akis. Ji per karštai kalbėjo, tai sve-čio tos akys, matyt, ir sutrikdė ją.

- Gerai, kad kartota, gerai, - sujudo ir svečias ir atitraukė nuo jos akis. - Savas turtas, tai gerai, kad kartota. Kol šituos mylime... Taip, mūsų turtas didelis, ir nedaug vietos užima. Į galvą ir širdį viską sudedi, ir iš šalies nematyti, kad nesiojiesi.

Palydėjo ji svečią ligi vartelių ir lyg apsvaigusi grįžo vidun, užplūsta atsiminimų, kurie gražino ją karuselėn ir Sodybon. Vienu metu ji net suabejojo, ar čia jis buvo ižengęs, ar tik jos vaizduotė sukūrė tą svečią. Pro tuos atsiminimus plūstelėdavo i paviršių mintis, kad tas nepa-žįstamasis vis labiau išibrauna i jos gyvenimą ir ji bejęgė laiku atsiminti pasiklausti, kaip gi jo pavardė ir kas jis toks yra. Ne tik bejęgė. Jeigu ji imtų klausti, tai susi-tikimas išvirstų i šiokiadienį, nebėbūtų jai pilna poezijos šventė. Be to, kai tas nepažįstamasis yra šalia jos, tai, rodos, jo kalbėjimas ir pakili laikysena valdo visas jos mintis.

Su Kostu apšnekėjusi svečio apsilankymą, Veronika dar dažniau pradėjo jį prisiminti. Jeigu kada nors vėl su-stotų prie jų namelio durų, tegu jo akys neužmato nė dulkelės, nes tą kartą jis pasidžiaugė švarumu. Dar ji nu-sipirko ir keletą naujų gerų knygų, nes svečio akys aną-dien buvo nukrypusios i lentynėlę, jis ten skaitė autorių pavardes, knygų vardus ir su nuostaba balse garsiavosi,

vis pasukdamas galvą i Veroniką, lyg pagirdamas ją.

Pačiam vidurvasary laikraštis išsprendė Veronikai miš-lę. Jie su Kuostu tuomet atostogavo ir tą penktadienio rytą vėlai atsitkėlė. Veronika nuėjo išinešti pieno ir rado paštininko įmestą tos savaitės laikraštį. Ji nuėjo virtis arbatos, tai Kostas pasiėmė laikraštį.

-Verute, žiūrėk, tavo velnias! - šūktelėjo jis.

Paskutiniame laikraščio puslapyje buvo išspausdinta fotografija žmogaus su barzdele. Abu jie sukišo galvas ir svarstė, ar panasus.

- Taip, aišku, panašus, - tvirtino Kostas, bet Veronika dar nenorėjo tikėti. Pati sau ji sakė, kad panašus, bet nenorėjo, kad tas nepažįstamasis mokytojais Ignas Mar-ma būtų miręs. Su juo, rodos, kartu turi mirti ir dalis švie-saus Veronikos gyvenimo, jos pakilių minčių. Bet jis tikrai miręs, taip rašoma nekrologe, tasai Marma, kuris Vokietį joje dviračiu atvažiuodavo i jų stovyklą. Kostas dabar atsimena, kad anuomet jis neturėjo tos smailos barzdelės ir jo galva dar nebuvo prazilus. Taip, taip, tas pats Ig-nas Marma, su kuriuo abu Šventariai dalyvavo kartą mo-kytojų pasitarime stovykloje.

Kartu atsivėrė ir kita paslaptis. Pasirodo, Šventarių kaimynystėje gyvena velionio sesuo Kudukienė su šeima.

- Mirė, vargas, - nusiminusi pratarė Veronika.

- Sakei, kad velnias, - tarė Kostas.

- Tu sakyk, ką tik nori, bet tokių žmonių reta paieš-koti. Tokie greičiau miršta, - ir nutilo Veronika, nes pajuto, kad ji perdeda. Marma juk nebejaunas mirė, ir vien jo judrumas žmonėse galėjo daryti ispūdį, kad jam mažiau metų, negu parašyta nekrologe.

Lietuvių Namų Žinios

• LN sausio 22 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 180 žmonių. Svečių knygoje pasirašė kun. Vladas Aušra iš Čikagos, JAV. Pranešimus padarė ir svečius supažindino LN Slaugos Namų pirm. J.V.Šimkus.

• LN Valdyba posėdžiavo sausio mėn. 26 d.

• LN Kultūrinės Komisijos visuotinis susirinkimas sausio mėn. 8 d. patvirtino, kad 1994 m. buvo surengtos 8 paskaitos, 4 koncertai, 1 poezijos vakaras.

Per paskutinį dešimtmetį ši komisija buvo surengusi 64 paskaitas, 16 koncertų ir 29 kito pobūdžio renginius. Dažnai sekmadieniais yra rodomi vaizduosčių filmai. Kiekvieną sekmadienį rengiamos popietės yra mėgiamos vietinių lietuvių ir svečių.

• Prašo ALYTAUS Centrinė Miesto Biblioteka padėti įsigyti LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS komplektą, išleista Juozo Kapočiaus, Bostone, JAV.

Galintieji padovanoti šią enciklopediją, prašomi pranešti LN Kultūrinei Komisijai 1573 Bloor St.W. Toronto, Ont., M6P 1A6, tel: (416) 769-1266.

Knygų persiuntimu pasirūpins Komisija.

• KANADOS LIETUVIŲ MUZIEJUS ruošiasi Suvalkų Trikampio Lietuvių veiklai pavaizduoti parodą.

Prašoma paskolinti ar padovanoti nuotraukų, dokumentų, leidinių, rankdarbių ar kitokios medžiagos, liečiančios tokią veiklą. Turintieji, prašomi paskambinti tel:905-566-8755 ir palikti telefoninę žinią.

L.K. Mindaugo Skautų ir skaučių stovykla, vykusį 1994 m. gruodžio 27-28 d.d. prie Aurora, Ont.

• KANADOS LIETUVIŲ MUZIEJUS Anapilyje ruošia parodą apie lietuvių "DP" stovyklose.

Turintieji nuotraukų ar kitų daiktų, prašomi pranešti vedėjai dr.Rasai Mažeikaitei, tel:905-566-8755.

Primenama, kad Muziejaus lankymo valandos - sekmadieniais nuo 10:30 val.r. iki 8 val.v., pirmadieniais nuo 1 val.p.p. iki 8 val.vakaro.

Nepraleiskite progos apsilankyti ir atsivesti savo vaikus bei vaikaičius, ar svečius!

VEIKIA JAUNOJI MAŽLIETUVIŲ KARTA

Išlaikant gražią tradiciją, jaunoji mažlietuvių karta rengia ŠIUPINĮ vasario mėn.28 d., antradienį, 7 val.vakaro, PRISIKĖLIMO P-jos salėje.

Maloniai kviečiami visi dalyvauti!

• ROŽIŲ VAKARĄ rengia Toronto Lietuvių Choras VOLUNGE vasario mėn.11 d., šeštadienį, 7:30 val.v. PRISIKĖLIMO P-jos salėje.

Vakaronėje gros "Good Time Boys" orkestras ir trumpą programą atliks "Volungės" dainininkai.

• RAMBYNO tuntininko pareigas perėmė s. M.Rusinas, nes buvęs tuntininkas v.s.A.Senkus sausio mėn.9 d. išvyko į Lietuvą dirbti "Kraft Foods" bendrovėje finansų direktoriaus pareigose.

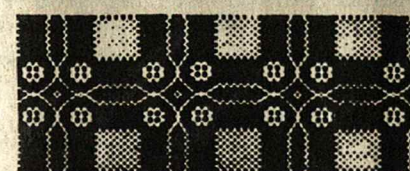
• Lietuvos Karaliaus MINDAUGO Skautų Draugovė, vadovaujama sk.v.v.sl.M. Slapšio, globėjo s.dr. A.Darbydės ir svečio iš Montrealio VS pav.v.s.Romo Otto, praeitų metų gruodžio mėn. 27-28 d.d. iškylavo kanadiečių skautų stovyklavietėje prie Auroros.

• Toronto dešimties metų vaikas Stephen Glinert,

pasirūmęs nepaprastais gabumais šachmatų žaidime. Jis jau dalyvauja suaugusiųjų ekspertų grupėje, gali vystyti žaidimą su 15 oponentų iš karto, priklauso "Chest Federation of Canada" organizacijai.

Susidomėjo žaidimais būdamas 6 m. amžiaus.

Įdomu, kaip patiktų šachmatų žaidimas mūsų mokyklų vaikams?

NAKINIŲ PAMAINŲ DARBUOTOJŲ ŽINIAI

Čikagos Biologinių Ritmų Tyrimo Centras rado sprendimą, kaip žymiai pagerinti nakinių pamainų darbuotojų savijautą. Yra visa eilė įmonių, kaip pav., branduolinės jėgainės, kur reikia dirbti ištisai įvairiomis pamainomis ir būti itin žvaliems.

Pasirodo, geriausia priemonė yra tokia: naktinės pamainos darbuotojams reikia įrengti bent 10-tį kartų stipresnį apšvietimą, negu kad reikalinga paprastam matymui, lyg būtų diena. Tokie darbuotojai dieną privalėtų dėti tamsius, suvirintųjų varojamus akinus. Tokiu būdu žmogaus kūnas prisitaikytų prie sukeistos dienos ir nakties situacijos, jo kūno temperatūra susireguliuotų taip, kad jis galėtų gerai miegoti dieną ir būti žvalus darbe naktinėje pamainoje.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

Poetės Marijos Aukštaitės Tyrimo Fondas

Mokslų tyrinėtojai gavo galimybę studijuoti Kanados lietuvių poetės kūrinius Toronto universitete. Poetės Marijos Aukštaitės tyrimų rėmėjų iniciatyva, tarpininkaujant Toronto universitetui dr. Horst Wittmann, ikūrė Marijos Aukštaitės fondą ir priskyrė prie "The School of Graduate Studies" ir "Centre for Russian and East European

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 5.75%	Asmeninės paskolas nuo 8.50%
180-364 d. term. ind. 6.50%	Sutarties paskolas nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 6.75%	Nekiln. turto paskolas:
2 metų term. indėlius 7.50%	Su nekeičiamu nuosimčiu
3 metų term. indėlius 7.75%	1 metų 9.00%
4 metų term. indėlius 8.00%	2 metų 9.50%
5 metų term. indėlius 8.25%	3 metų 10.00%
1 metų GIC-mėn.palūk. 7.50%	Su keičiamu nuosimčiu
1 metų GIC-met. palūk. 7.75%	1, 2 ir 3 metų 7.75%
2 metų GIC-met. palūk. 8.50%	
3 metų GIC-met. palūk. 8.75%	
4 metų GIC-met. palūk. 9.00%	
5 metų GIC-met. palūk. 9.25%	
RRSP, RRIF ir OHOSP 4.00%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 7.75%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 8.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 8.75%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 9.00%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 9.25%	
Taupomąją sąskaitą 3.75%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 4.25%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.25%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 3.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morkičius iki 75% (kainoto turto vertės). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nėmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valias) sąskaitas.

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

5.75%	už 90 dienų term. indėlius
6.50%	už 6 mėnesių term. indėlius
6.75%	už 1 m. term. indėlius
7.50%	už 2 m. term. indėlius
7.75%	už 3 m. term. indėlius
8.00%	už 4 m. term. indėlius
8.25%	už 5 m. term. indėlius
7.50%	už 1 m. GIC mėn. palūk.
7.75%	už 1 m. GIC invest. pažym.
8.50%	už 2 m. GIC invest. pažym.
8.75%	už 3 m. GIC invest. pažym.
9.00%	už 4 m. GIC invest. pažym.
9.25%	už 5 m. GIC invest. pažym.
4.00%	už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
7.75%	už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
8.50%	už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
8.75%	už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
9.00%	už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
9.25%	už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
4.00%	už OHOSP (variable rate)
3.75%	už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
4.25%	kasd. pal. čekių sąsk. virš 10,000
3.50%	už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk. (S dol.Sav.Acc.).

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

IMA:

už asmenines paskolas nuo 8.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 9.00%
2 metų 9.50%
3 metų 9.50%
4 metų 9.75%
5 metų 10.00%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu

1, 2 ar 3 metų 7.75%
(variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir morkičius iki 75% (kainoto turto). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morkičiai.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santau-pų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionių čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire Transfer) LIETUVA ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 416 532-1149

Studies". To centro direktorius yra prof. Robert Johnson. Ši Marijos Aukštaitės stipendija yra skiriama "Graduate" studentams ar kitiems tinkamiems tyrinėtojams, kurie gerai moka lietuvių kalbą. Tyrinėjimo darbas turi tęstis mažiausiai pora mėnesių. Užbaigtas akademinis raštas turi atitikti įvertinimo komisijos reikalavimus ir būti tinkamas mokslinei spaudai.

Stipendijos suteikimas bus sprendžiamas pagal kandidato įteikto tyrimo plano vertę: kaip giliai tyrinėtojas su-pras poetės Marijos Aukštaitės kūrybą, ją įvertins ir pri-skirs vietą lietuvių literatūroje ir intelektualinėje isrotijoje. Gale projekto tyrinėtojas turės įteikti centrui savo už-baigtą darbą.

Universiteto verinimo komisija bus sudaryta iš trijų asmenų: 2 literatinių istorikų (prof. Horst Wittmann, pirm., kitas literatinių mokslininkas iš "Centro for Rus-sian and East European Studies"), ir trečio nepriklausomo nario, mokančio lietuvių kalbą.

Komisija peržiūrės kandidatų prašymus ir išrinks tinke-miausią gauti Marijos Aukštaitės stipendiją. Pradžioje stipendijos metinė vertė bus ne mažesnė kaip \$2000.-, priklausomai nuo kandidatų patyrimo ir tyrimo ilgio.

Pasirinktas kandidatas, gyvenantis už Kanados ribų, galės prašyti gauti paramą iš "Centre for Russian and East European Studies", kelionės išlaidoms. Kandidatas dirbs "Russian and East European Studies Centre", naudo-jant poetės Marijos Aukštaitės leidinius, kurie randasi Roberts bibliotekoje, Toronto universitete. Marija Auk-s-taitė Bursary yra skelbiama Toronto Universiteto leidi-niuose. Poetės Marijos Aukštaitės Tyrimo fondo veiklos tikslas yra taip pat rinkti aukas, kurių nuosimčiai užtik-rins Marijos Aukštaitės Bursary stipendijas.

Norintys pasinaudoti "Bursary" stipendija, prašomi kreiptis raštu: Director, Centre for Russian and Eastern European Studies, Marija Aukštaitė Bursary, 315 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M5S 1A3.

Rėmėjai, ieskantys išteigti mokslinį, objektyvų tyrimą lietuvių intelektualinės istorijos ir norintys paremti Mari-jos Aukštaitės Bursary sąskaitą, prašomi siųsti aukas ar testamentinius palikimus Toronto universitetui, Marija Aukštaitė Bursary sąskaiton (Expendable acct. #: 9-401-019-5011; appropriation #: 3-497-019-50) šiuo antrašu: University of Toronto, Marija Aukštaitė Bursary, 315 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M5S 1A3.

ALTERNATYVINĖ GYDYMO KLINIKA
Bloor West Village

Gydomi ūmūs ir chroniški susirgimai. Pacientai priima-mi iš anksto susitarus tel: (416)-760-9445. Galima iš-kviesti į namus.

Darbo valandos: 9:30 r. - 8:00 val. v.
Gydytoja - naturopatė DANUTĖ TURČINSKIENĖ,
256 A Durie St., Toronto, Ont. M6S 3G3

DRESHER

DRAUDA	Nekilnojamas turtas	Nekilnojamo turto įkainojimas
Visi draudos patarnavimai.	Patarnavimai	- morkičių
Lietuvių kalba	visose pirkimo ir	- mokesčių
patarnauja	pardavimo srityse.	- turto ir kt.
V. Drešeris ir	Kreiptis į Valterį	Kreiptis į
Rima (Petkutė)	ar Rick Drešerius	Rick Drešerį
Drešerienė.		

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8
Tel. 416-233-3334, 416-231-2661
FAX 416-233-0285

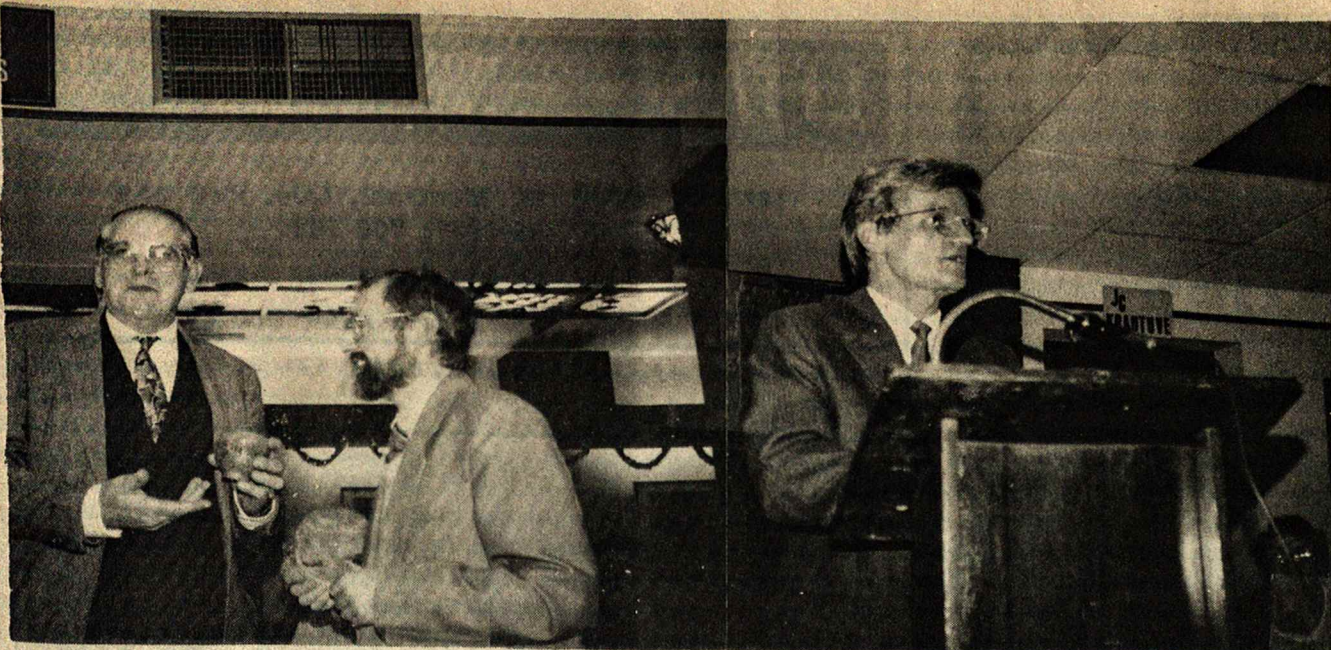
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonas (416) 762-4232
Lilija Pacevičienė - telefonas (416) 762-4232

GAISRO AUTOMOBILIŲ *ATSAKOMYBĖS*
GYVYBĖS *KOMERCINĖ*

DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane St., Suite 204 (corner of Jane & Bloor St.)
Toronto, Ont. M6S 4W3
Tel: (416) 762-4232, Fax: (416) 762-5588

Dr. J. Rackauskas ir tautosakininkas Gediminas Radvilas iš Lietuvos. Toliau dr. Kęstutis Nuotr. Ed. Šulaitis.

chicago

PAS ČIKAGOS LIETUVIUS

Ed. Šulaitis

Atsiveikinta su trimis mokslininkais iš Lietuvos

Gruodžio 9 d. Jaunimo Centro kavinėje buvo vakaronė, kurios metu atsiveikinta su trimis Čikagoje viešėjusiais ir čia dirbusiais mokslininkais iš Lietuvos: dr. Kęstutiu Pečkumi, prof. dr. Leonardu Sauka ir Gediminu Radvilu.

Kaip spaudoje skelbta, tie vyrai žadėjo atlikti viešas išpažintis apie savo veiklą šiame krašte. Tokia gal kiek išsamesnė "išpažintis" atliko pirmuoju kalbėjęs K. Pečkus, nes jis Amerikoje vieši jau antrą kartą, o ir šiemet jis čia atvažiuo vasaros pradžioje. Jis pasakė, kad Lituanistikos tyrimo ir studijų Centre Čikagoje radęs daug medžiagos apie išeivių li-tuanistinį svietimą. Jis tvarkė lituanistinio švietimo medžiagos fondus, parašė knygą apie pedagogę Aliciją Rūgytę (iš tos kny-

gos ištrauką perskaitė Marija Jurkutė). "Dirbau kiek galėjau" - teigė K. Pečkus.

Kiti du kalbėtojai buvo tautosakininkai. Iš jų pirmasis prabilo dr. L. Sauka, kuris yra Lietuvos Tautosakos instituto direktorius. Jis apibūdino šio instituto ir savo darbus Lietuvoje, nes Amerikoje ne taip ilgai išbuvo. Čia bebuviant dalyvavo Amerikos Folkloro draugijos konferencijai Milvaukės mieste (ten buvo ir G. Radvila). Taip pat aplankė didįjį išeivių tautosakininką prof. dr. Joną Balį, gyvenantį Washingtono apylinkėse, susipažino ir su Indianos universiteto Bloomingtono Tautosakos instituto ir etnologijos muzikos archyvų rinkiniais.

Dr. L. Sauka pažymėjo, jog spaudai yra paruošta nemaža lietuvių tautosakos medžiagos ir vienas tomas vėl greitai turėtų pasirodyti. Bet jis klausytojus nuliūdino su žinia, kad neseniai buvo apiplėsta Instituto leidybinė bazė ir iš jos pavogta aparatūra.

Pabaigoje kalbėjo Tautosakos instituto asistentas G. Radvilas, tačiau jo "išpažintis" buvo kitokio pobūdžio, nes jis mažiausia kalbėjo apie savo veiklą. Jis daugiau papuliario savo 1991 m. Lietuvoje išleista lietuvių patarlių ir priežodžių rinktinę "Savame krašte ir tvoros žydi". Klausytojams (o jų buvo apie 70) pasakodavo tų priežodžių ar patarlių pradžią ir reikėdavo atspėti pabaigą. Už atspėjimą jis net davė dar iš Lietuvos atsivežtų ir užsilikusių suvenyrų. Taip pat jis sumanė publiką palinksminti metant į orą ir gaudant tris obuolius.

Kadangi šią vakaronę rengė Lituanistikos tyrimų ir studijų centras, tai pabaigoje kalbėjo ir Centro direktorius dr. Jonas Račkauskas. Programą pravedė jo darbuotoja Stasė Petersonienė.

Kaip jau įprasta, svečiai buvo vaišinami kava ir pyragaičiais, o pabaigoje net sampanu. Reikia pažymėti, kad ši buvo viena iš idomiausių šio rudens vakaronių.

Kompiuterių specialistas dirbs Lietuvoje

Paulius G. Bindokas, gimęs Čikagoje ir čia išimokslinęs, gruodžio mėnesio 8 d. išvyko dirbti į Lietuvą. Jis yra lankęs Loyolos ir DePaul universitetus, kur studijavo kompiuterių

terijų sritį, o vėliau darbo-vosi savo specialybėje.

Išstojęs į JAV karo aviaciją, pradžioje irgi dirbo kompiuterių specialistu, bet vėliau perėjo į greitosios pagalbos medicinos skyrių. Teko šioje srityje lankyti pasitobulinimo mokslus, o tada dirbti aviacijos bazių ligoninėse ne tik JAV-ėse bet ir kituose kraštuose. Visur pasireiškė kaip pareigingas ir darbus vyras, ir buvo už tai apdovanotas.

Dabar nusprendė savo igratas žinias panaudoti Lietuvoje, nes ten šios srities specialistų labai trūksta. Lietuvoje darbuosis Sveikatos apsaugos ministerijos žinioje. Žada gyventi Vilniuje ir iš ten su paskaitimis važinėti po Lietuvos ligonines. Lietuvoje planuoja išbūti mažiausia vienerius metus, o gal ir ilgėliau.

Nemalonumai

Čikagoje vis dažniau atsitinka nemalonių dalykų. Praeitų metų gruodžio 13 d. naktį vagys išmūšė "Seklyčios" langą ir iš Socialinės Tarybos rąstinės išnešė kopijavimo aparatą. Jį vėžant pasirodė policija, kuri vieną juodaodį vagį pagavo ir aparatą atėmė. Tačiau aparatas buvo apdaužytas ir neveikė. Tad buvo reikalingas didesnis taisymo, kas pareikalavo nemaža išlaidų.

Beje, kalbant apie "Seklyčią" reikia pažymėti, kad jos paramai gruodžio 10 d. įvyko "Labdaros vakaras", kuris sutraukė didoką būrį žymių svečių.

Prof. Landsbergis gros ir kalbės

Muzikos profesorius dr. Vytautas Landsbergis, kuris yra kartu ir Opozicijos lyderis Lietuvos Seime, atvyksta į Čikagą. Jis čia vasario 11 d. pasirodys JAV LB Kultūros Tarybos rengiamame koncerte Jaunimo Centre, o sekančią dieną - vasario 12 d. - bus pagrindiniu kalbėtoju Amerikos Lietuvių Tarybos rengiamame Nepriklausomybės šventės minėjime Marijos aukšt. mokyklos salėje. Koncerte šalia prof. V. Landsbergio pasirodys žinomos lietuvių meno pajėgos: sol. Arnoldas Voketaitis, pianistai: Sonata ir Rokas Zubovai, sol. Liljana Kopūstaitė. Solistams akompanuos G. Čepinskaitė ir M. Motekaitis. Tai bus vienas iš idomusių koncertų ši sezoną.

Paskutinės Mišios Šv. Kryžiaus bažnyčioje

Dar prieš pirmąjį Pasaulinį karą pastatyta Šv. Kryžiaus lietuvių bažnyčia ir sukurta parapija tarnavo dešimtims tūkstančių lietuvių kilmės žmonėms Čikagoje. Tačiau jau ne pirmi metai čia lietuviai buvo tik kamininkai, nes lietuvių skaičius parapijos ribose buvo gerokai sumažėjęs. Tad parapija buvo perleista nelietuvių kilmės tikintiesiems. Lietuviai, didelių pastangų dėka, buvo dar iškovoję vienas pamaldas savo kalba sekmadieniais. Tačiau ir šių pamaldų at-

Mirus

A + A

JONUI BARŠAUSKUI,

nuosirdžiai užjaučiu Jo gimines ir artimuosius.

Amžinąjį atilsį duok Jam, Viešpatie.

R. Navikėnas

sisakyta, nes paskutiniaisiais metais jau maža tautiečių į jas besurinkdavo. Tad sausio 15 d. įvyko paskutinės šv. Mišios lietuvių kalba šioje senoje, bet gražioje bažnyčioje. Ši kartą toks jau "mūsų likimas" ar buvo susirinkęs dar gražus būrys tautiečių, kurie ap-gailstavo, jog lietuvių prakaitu ir pasišventimu statyta bažnyčia išslydo iš lietuvių rankų. Bet kiti raminasi sakdami, kad tokia "Dievo valia".

1995 M.Š.AMERIKOS LIETUVIŲ KĖGLIAVIMO PIRMENYBĖS

1995 m. KĖGLIAVIMO (Bowling) pirmenybės įvyks š.m.KOVO 11 d., šeštadienį, Seaway Lane,30300 Euclid Ace., Wickliffe, Ohio (rytiniame Cleveland'o priemiestyje Tel: 216-944-4646.).

Pirmenybės bus pravestos suderinant su 10-ju Cleveland'o LSK ŽAIBO metiniu "Draugystės Turnyrų", vykstančiu tą pačią dieną.

Varžybos bus komandinės ir individualinės. Komandą sudaro 4 moterys ir vyrai. Dalyvių amžius neapribotas. Dalyvavimas atviras visiems lietuvių kilmės žaidėjams.

Papildomos informacijos pas varžybų vadovą: Algį Nagevičių, 7702 West Pleasant Valley Rd., PARMA, OH 44130, tel: 216-845-4954.

1995 M. ŠALFASS - gos JAUNUČIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

1995 m.JAUNUČIŲ KREPŠINIO pirmenybės įvyks š.m.BALANDŽIO 29-30 d.d., HAMILTONE, Ont. Vykdo Hamiltono LSK KOVAS.

Varžybos numatomos prarvesti šiose klasėse: jaunių B / 1977 m.gimimo ir jaunesnių/, jaunučių C (1981 m.gim. ir jaun./, jaunučių D /1983 m.gim. ir jaun./ ir jaunučių E /1985 m.gim. ir jaun./.

Dalyvavimas yra atviras visiems lietuvių sporto klubams ir kitokiems sporto vienetams, atlikusiems metinę 1995 m. ŠALFASS-gos narių registraciją. Jaunesnių klasių žaidėjams yra leidžiama žaisti kartu ir vyresnėse klasėse. Mergaitėms yra leidžiama žaisti berniukų komandose bei turėti grynai mergaičių komandas.

Preliminarinė komandų registracija privalo būti atlikta iki 1995 m vasario 28 d. imtinai, pas rengėjus, šiuo adresu:

Arvydas Šeštakas, 1411 Winterbourne Dr., OAKVILLE, Ont L6J 7B5., tel: 905-829-2289.

Pasibaigus preliminarinei registracijai, bus paskelbta galutinis varžybų formatas ir kitos tolimesnės informacijos.

Pilnesnes informacijas gauna ŠALFASS-gos klubai. Šiai organizacijai nepriklausantys vienetai dėl informacijų prašomi kreiptis į Arvydą Šeštaką.

1995 M.ŠALFASS-gos VYRŲ SENJORŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

ŠALFASS-gos vyrų senjorų /35m.ir vyresnių/ krepšinio pirmenybės vyks 1995 m.balandžio mėn. 1 ir 2 d.d., DETROIT'E, Mich., JAV. Vykdo Detroit'o LSK KOVAS.

Senjorų klasių amžius yra 35 m.ir vyresni, pagal žaidėjų amžių 1995 m. gruodžio 31 d. Kitaip tariant, senjorų klasei priklauso gimusieji 1960 m. ir vyresni.

Preliminarinė komandų registracija privalo būti atlikta iki š.m. vasario mėn. 10 d. imtinai, pas rengėjus šiuo adresu: Algis Rugienius, 3620 Burning Tree Dr., BLOOMFIELD HILLS, MI 48302-1511., tel: 810-642-7049 Faksas - tas pat.

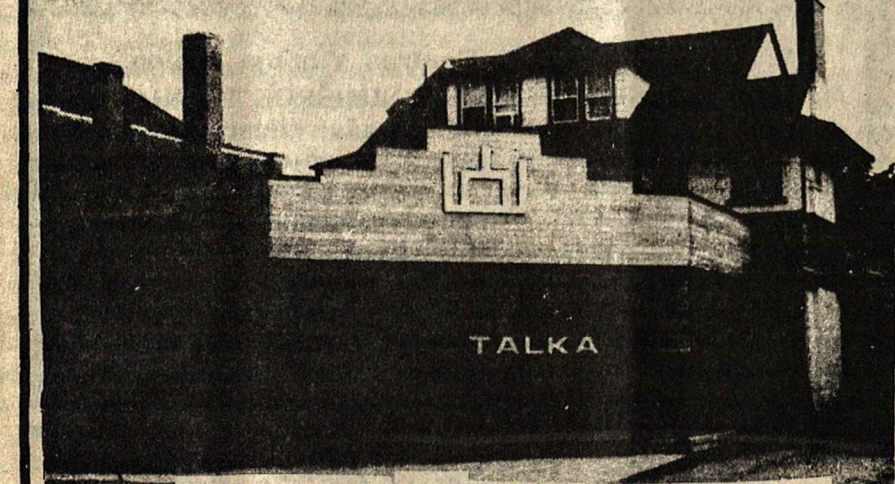
Po preliminarines registracijos bus paskelbtas galutinis varžybų formatas ir kitos tolimesnės informacijos.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių sporto klubams bei kitokiems sporto vienetams, atlikusiems metinę 1995 m. ŠALFASS-gos registraciją.

Šios pirmenybės vykdomos jau 4-tą kartą. Ankstesni laimėtojai buvo: 1983 m.- Cleveland'o ŽAIBAS, 1993 m.- Chicago ASK LITUANICA ir 1994 m. - Hamilton'o KOVAS.

ŠALFASS- S-gos CENTRO VALDYBA

VIENINTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

"TALKA", LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki...4.25%
santaupas 2.75%
kasd. pal. taupymo sąsk..... 2.25%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius 7.00%
180 dienų indėlius 7.50%
1 m. term.indėlius 8.00%
2 m. term.indėlius 8.25%
3 m. term.indėlius 8.50%
4 m. term.indėlius 8.75%
5 m. term.indėlius 9.00%

RRSP ir RRIF

(Variable) 3.25%
1 m.ind. 8.00%
2 m.ind. 8.25%
3 m.ind. 8.50%
4 m.ind. 8.75%
5 m.ind. 9.00%

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

IMAME UŽ:

PASKŪLAS

Asmenines nuo 13.50%
nekiln. turto 1 m. 10.00%

Nemokamas čekių ir sąskaitų

apmokėjimo patarnavimas.

Nemokama narių gyvybės

drauda pagal santaupų

dydį iki \$2.000 ir

asmeninių paskolų

drauda iki \$25.000.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS - LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F.Wilson & Sons Inc.
123Maple Blvd, 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Que., Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Kopyčios

• Jonas BARŠAUSKAS, 88 m. amžiaus, mirė sausio mėn. 24 d., ligoninėje.

Liko žmona Elizabeth, duktė RITA su šeima, 3 vaikaičiai, artimieji Lietuvoje ir Montrealyje.

Palaidotas per Sv.Kazimiero Parapijos bažnyčia Côte des Neiges kapinėse. Užuojauta artimiesiems.

• Dr.Bronius MICKEVIČIUS iš Mashpee, Ma., JAV a.a. dr.Alfonso Vazalinsko atminimui atsiuntė laikraščiu "Nepriklausoma Lietuva" paremti \$25. Nuosirdžiai dėkojame! "NL"

• A.a.Jadvygės Poškienės /mirusi Rochester, M.Y./ atminimui \$20,- paaukojo VAIKO TEVIŠKES NAMAMS Zigmąs ir Hilda LAPINAI.

Atitaisome korektūros klaidas:

• Sofija ir Juozas SKUČAI "Vaiko Tėviškes Namams" paaukojo \$25.(Buvo atspausdinta \$20.).

Prof. Romas Knystautas

PASIŽYMĖJO LIETUVIS PROFESORIUS

Prof.Romas Knystautas, Agotos Knystautienės sūnus, išskirtinai pasižymėjo McGill U-to Inžinerijos Fakultete, gaudamas "Excellence in Teaching" žymenis 1987 m. ir 1993 m., ir dar 4 kartus buvo nominuotas- 1986, 1990, 1991 ir 1992 m.m.

1994 m., kartu su keliais dviem profesoriais jis buvo pakviestas pravesiti seminarą McGill U-te, kuriame pradėjo studijuoti 1964 metais.

Sveikiname!

• Violeta ir Jonas ŽURKEVIČIAI per generalinį konsulą Hari Lapą Toronte, nupirko traktorių, kuriuo naudosis trys žuvusiųjų partizanų ūkininkaujančios šeimos Lietuvoje.

Padėkos laiške šių trijų didvyriškų šeimų vardu, Gen.Konsulas rašo: "...Jūsų padovanota ūkio technika palengvins mūsų ūkininkų naujakurių gyvenimą ir prisidės prie Lietuvos gerbūvio pakilimo".

**LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS
77 METŲ SUKAKTIES
MINĖJIMAS MONTREALYJE**

IVYKS 1995 M. VASARIO MĖN. 19 D. SEKMADIENI

Aušros Vartų parapijoje.

11 val.r. - Iškilmingos pamaldos šventovėje
12 val. - Minėjimo Aktas salėje

Paskaitininkas - kun. KAZIMIERAS AMBRASAS, S.J.

Meninę programą atliks: AVP-jos CHORAS

dir. muziko ALEKSANDRO STANKEVIČIAUS

ir Moterų Dainos Vienetas "AUŠRA"

ĮEJIMAS Laisva auka; Po minėjimo - Kavutė

ORGANIZACIJOS Kviečiamos DALYVAUTI SU VĖLIAVOMISI

Rengia - KLB Montrelio A-kės Valdyba

Minimų šeimų partizanai veikė slapyvardžiais "Aitvaras", "Žvangutis", "Lakštingala" ir "Prūsas". Iš jų gyvas išliko "Lakštingala"- Povilas Pečiulaitis. Šeimos atgavo žemes, kurias dabar apdirba: 20 ha, 14 ha ir 8 ha.

VASARIO 16 GIMNAZIJA DĖKOJA MONTREALIO LIETUVIAMS

Alberto JONELIO ir Jono DALMOTO paskutinių metų surinktos aukos išsiųstos Vasario 16-tosios Gimnazijai Vokietijoje. Direktoriui Andrius Šmitas parašė nuosirdų padėkos laišką abiem rinkėjams, perduodamas padėką ir visiems aukotojams, patvirtindamas, kad šios Gimnazijos veikla ir dabar yra labai reikšminga Lietuvai.

UŽSIDARĖ STOGININKO ĮSTAIGA

Lietuviams gerai žinomas stogininkas, nuo seno skelbęs ir mūsų "NL" laikraštyje, Guy Richard uždarė savo įstaigą 7725 George Str., Lasalle, Que., dėl šeima ištikusių ligų. Todėl Guy Richard skelbimo mūsų laikraštyje daugiau nebus.

• Montrelio RŪTOS Klubas savo metiniame susirinkime š.m.sausio mėn. 25 d. patvirtino Valdybos pirmininku- Bronių Staškevičių ir narius- J.Babrauską, Sesele Paulę, E.Kerbelienę, Vyt.Jakoni. Revizijos komisią sudaro J.Išganaitis, J.Adomaitis, Jz.Šiaučiulis ir J.Ladyga.

Susirinkimas paskyrė po \$250,- Lietuvos Našlaičiams ir Humanitarinės Pagalbos Lietuvai talpintuvo persiuntimui. Dalyvavo 60 Klubo narių.

Galima gauti papigintuos ŠILDYMO ALYVOS
1 litras tik 23.9 centai.
Skambinti **DANNY**,
tel: 599-1727.

Montrelio skautai praeitų metų Kučiose. Nuotr:R.R.Otto

GYVENIMIŠKOS PAINIAVOS. Miroslavas Čapkauskas. Aforizmai, sentencijos, mintys. Vilnius, 1994. Išleido Valstybinis Leidybos Centras. Apipavidalino V.Kuraitė. 329 psl., kieti viršeliai. Ilustruota autoriaus parinktais piešiniais. Kaina sutartinė.

Autorius pratarmėje sako:

"Gyvenimiškus pastebėjimus bei pastabas pradėjau užsirašinėti atvykęs į Kanadą. Šis kraštas man suteikė daug galimybių ir progų pastebėti tai, ko aš nebuvau matęs Europoje. Kanadoje man teko daug kur pabūti. Teko pabūti ant arklio ir po arkliu. Ant arklio būti, žinoma, patogiau.

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ.

Mes su malonumu teiksime aukščiausios rūšies patarnavimą, todėl prašome ir toliau naudotis mūsų paslaugomis. Laukiame Jūsų telefono, jeigu norite, kad siuntiniai būtų paimti iš Jūsų namų.

Siuntiniai priimami, kaip ir anksčiau, **TREČIADIENIAIS**, nuo 9 val. r. iki 7 val. v.

Kaina \$5.10 už kg. Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimumas - 2 kg. arba \$10.

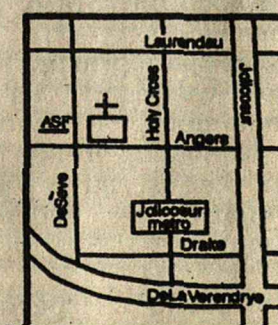
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIS BET KADA - 7 DIENAS.

TEL: 937-9898

1450 rue DE SEVE,

MONTREAL H4E 2A7

Vytas Gruodis, Jr.

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laikui (storage)
- * Taisau ir remoduuoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St.Alexandre
Suite 500 A
Montreal, P.Q., H3A 2G6

Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 ch.QUEEN MARY Rd.

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel: 481-6608

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8

Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000;

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	7.50%	Taupymo - special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	7.75%	Taupymo - su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	7.75%	Taupymo - kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	6.50%	RRIF-RRSP - 1 m.term.	7.50%
180 d. - 364 d.	6.00%	RRIF-RRSP - 2 m.term.	7.75%
120 d. - 179 d.	5.75%	RRIF-RRSP - 3 m.term.	7.75%
60 d. - 119 d.	5.75%	RRIF-RRSP - taup.	3.00%
30 d. - 59 d.	5.00%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines - nuo	10.00%
1 metų	9.75%		
2 metų	10.00%		
3 metų	10.25%		

Informacija apie naujusius palūkanas "Lite"

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

Esu tikras, kad ne visi su mano samprotavimais sutiks. Mes visi vienodai žiūrim, bet ne visi vienodai viską pastebim. Mes skirtingai suprantam gyvenimiškas painiavas ir skirtingai jas pergyvenam. Vieni iš girtu juokiasi, kiti dėl jo girtumo verkia.

Ne visos padėtys gyvenime yra rimtos. Daug yra dalykų ir įvykių, kurie juokingi nuo pradžios iki galo. Žiūrint pro humoristinę prizmę, kartais net rimti reikalai atrodo juokingi. Vienose laidotuvėse man sunku buvo susilaikyti nuo juoko.

Didelė dalis mano sentencijų spausdinta išeivijos periodikoje. Šioje mišrainėje yra jos visos. Skaitytojas čia ras daug ir tokių samprotavimų, kurie dar niekur nebuvo skelbti.

Norisi priminti ir tai, kad ši knyga nėra užtempta ant filosofinio korpalo. Ne studijavimui ji skirta, bet skaitytojo laisvalaikio pajavirinimui. Užmiršęs kasdieninę monotonią, žmogus smagiau jaučiasi. Tada ir jo sielai smagiau. Ką parašiau, parašiau.

Nuosirdžiai esu dėkingas Genovaiti Vitkauskaiti-Grickienei. Be jos pastangų ši knyga nebūtų įsų rankose. Tiek yra žodžių šioje informacijoje."

Keletas žodžių iš "Gyvenimiškos Painiavos":

* Pesimistas rūpinasi bėdomis, kurių jis dar neturi.

* Suklysti yra žmoniškas veiksmas. Suversti savo kaltę kitam-irgi žmouiška.

* Mąstymas - galvojimas, kaip reikia apsaugoti nuo kito apgaules. Galvojimas- mąstymas, kaip reikia kitą apgauti.

Autorius šaipokišku, kartais satyriniu žvilgsniu vertina gyvenimiškas situacijas ir, kaip sakosi, šioje knygoje atspausdino beveik viską, ką yra parašęs. O tačiau, knyga būtų įdomesnė, jeigu būtų padaręs atranką ir palikęs tik tai pačius įdomiausius pastebėjimus.

Knygą galima įsigyti pas autorių. /Žiūr. skelbimą/

Valstybinis Leidybos Centras Vilniuje išleido

M. ČAPKAUSKO knygą **GYVENIMIŠKOS PAINIAVOS.**

Knyga kietais viršeliais, gausiai iliustruota dail.

V. Kuraitės, turi 330 psl. Lietuvoje recenzuotojų

palankiai sutikta su gražiais atsiliepimais. Kaina

su persiuntimu \$12. Gaunama adresu: M. Čapkaus-

kas, 854-39th.Ave., LaSalle,Qué. H8P 2Y5, Canada.

Maurice Electrique Ltee

Entrepreneur Electrical
Electricien Contractor

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A Allion
LASALLE, Que, H8P 2C5

TEL: 366-5484

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI · AUTOMOBILIAI · PREKYBA · ATSAKOMYBĖ

3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.L.B. DONNA SVRAKA A.L.B.

PETRAS ADAMONIS C.L.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas - Mike OSKOWICZ

3601 Belair St., Montreal, Que. H2A 2B3

Tel: 721-9496;